



Elektronisk PODD

Bruksanvisning

Art. nr: 46XXXX

Programversion 1.4 eller nyare
© 2021 Gayle Porter/Abilia

Innehåll

| | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Inledning..... | 5 |
| 1.1 Avsedd användning | 5 |
| 1.2 Terminologi | 6 |
| 2. Om PODD - Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display | 7 |
| 2.1 Följande gäller för både PODD-kommunikationsböcker och för elektroniska versioner för samtalsapparater: | 7 |
| 2.2 Ordförrådets fasta placering och tillgänglighet bidrar till att utveckla automatisering, inläring av språk och förmågan att inleda ett samtal. | 9 |
| 2.3 Kommunikation i linje med undervisnings-/handlingsplaner | 11 |
| 2.4 Ett integrerat AKK-system som ger möjlighet till självständig kommunikation vid varje tidpunkt: Lågteknologisk PODD (kommunikationsbok) och Högteknologisk (samtalsapparat)..... | 11 |
| 2.5 Storlek och form på skärmen (hårdvara) | 11 |
| 2.6 Papper jämfört med dataskärm..... | 12 |
| 2.7 Elektroniskt operativsystem jämfört med "smartpartner"-operativsystem | 13 |
| 2.8 För en del är smartpartner-systemet i PODD-böckerna extra användbart i de tidiga inlärningsstadierna | 14 |
| 2.9 Självständigt tal..... | 14 |
| 2.10 Andra funktioner i enheten | 15 |
| 2.11 Extra sidor betyder inte att en samtalsapparat blir tyngre..... | 16 |
| 2.12 Referenser..... | 16 |
| 3. Anpassa PODD | 17 |
| 3.1 Starta första gången | 17 |
| 4. PODD 15..... | 21 |
| 4.1 PODD 15: Förskola och skola..... | 21 |
| 4.2 Navigering | 26 |
| 4.3 Speciella funktioner | 26 |
| 5. PODD 60..... | 27 |
| 5.1 PODD 60 Utökade nyckelord..... | 27 |
| 5.2 PODD 60 Komplex syntax | 29 |
| 5.3 Navigering | 31 |
| 5.4 Sidan Meningsstartare..... | 33 |
| 5.5 Sidan Samtal | 34 |
| 5.6 Sidan Sparade meddelanden | 34 |
| 6. Inställningar Elektronisk PODD | 35 |
| 6.1 Inställningar | 35 |
| 6.2 Språknivå..... | 38 |

| | | |
|-----|---------------------------------------------------------------|----|
| 6.3 | PODD 60: Meningar | 40 |
| 6.4 | Röster | 41 |
| 6.5 | Anpassa program | 42 |
| 6.6 | Administrera program | 43 |
| 7. | Redigera Elektronisk PODD | 44 |
| 7.1 | Lägga till eller ändra innehåll i ett fält..... | 45 |
| 7.2 | Inställningar (ändra innehåll) | 47 |
| 7.3 | Ändra kommando | 48 |
| 7.4 | Skapa ny sida | 49 |
| 7.5 | Lägg till eget tangentbord | 68 |
| 8. | Licensavtal | 68 |
| 9. | Viktig information..... | 69 |
| 9.1 | Allvarliga incidenter..... | 69 |
| 9.2 | Överensstämmelse med krav för medicintekniska produkter | 69 |
| 9.3 | Produktansvar..... | 69 |
| | Kontaktinformation | 70 |

1. Inledning

PODD är ett kommunikationshjälpmedel och en metod, utvecklat för barn. PODD-metoden utgår från att hitta det bästa sättet för barnen att kommunicera. PODD gör det lättare för barnen och personer i deras omgivning att kommunicera med varandra.

PODD står för Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display.

- **Pragmatisk:** De olika sätt vi använder språket i sociala sammanhang, exempelvis symboler, gester och ljud.
- **Organisering:** Ord och symboler organiseras på ett systematiskt sätt som passar barnen bäst och som hjälper till att utveckla språket.
- **Dynamisk Display:** Detta innebär att man byter sidor i PODD-böckerna.

PODD är utvecklat av Gayle Porter, logoped, med mer än 20 års praktisk erfarenhet av framtagning och användning av kommunikationssystem för barn vid Cerebral Palsy Education Centre (CPEC), Melbourne, Australien.

PODD baseras på normal språkutveckling, och det faktum att språket utvecklas genom användning.

PODD tar utgångspunkt i språkets funktion, - avsikten med att kommunicera: T.ex. "Jag vill berätta något", "Jag gillar", "Jag ställer en fråga". Detta är meningar som underlättar tolkningen av budskapet. Pragmatisk organisering kan leda barnet till rätt sida innan de förstår kategorisering.

PODD från Abilia är utvecklat i nära samarbete med Gayle Porter. De färdiga sidorna ger en bra start att börja med och det är enkelt att göra anpassningar och lägga till ord i ordförrådet allt eftersom språket utvecklas utan att frångå PODD-strukturen.

1.1 Avsedd användning

Elektronisk PODD är avsedd för personer som har svårigheter med att kommunicera genom tal och som inte har utvecklat eller har svårt för att utveckla läskunnighet. Den möjliggör autonom kommunikation ansikte mot ansikte och fjärrkommunikation via telefon, sociala medier, eller sms.

Produkten kan användas närsomhelst och varsomhelst - inomhus och utomhus, hemma, i skolan, på arbetsplatsen, eller på resa.

1.2 Terminologi

I denna handbok används följande begrepp.

| | |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Användare | Den person, oftast ett barn, som istället för talat språk behöver AKK (Alternativ och Kompletterande Kommunikation). |
| Samtalspartner, smartpartner | Den person som stödjer användaren praktiskt i dess nuvarande kommunikation, men även stimulerar vidareutveckling av de kommunikativa och de språkliga färdigheterna. |
| Styrsätt | Den metod som användaren och samtalspartnern använder för att kommunicera med hjälp av Elektronisk PODD: Pekskärm, mus eller ögonstyrning. |
| Huvudsida | Den sida som visas som startsida i Elektronisk PODD och som man vanligtvis startar samtalet ifrån. |
| Meningsstartare | Fraser för att snabbare kunna uttrycka det man vill säga, t ex "något är fel" eller "jag vill". |
| Område | Organisering av ordförråd utifrån en kategori eller tema. Ett område kan bestå av en eller fler sidor. |

2. Om PODD - Pragmatisk Organisering av Dynamisk Display

Elektroniska versioner av PODD (för samtalsapparater) är utvecklade enligt samma principer som ligger till grund för utvecklingen av PODD-böckerna (se Porter, 2007; Porter & Cafiero, 2009).

2.1 Följande gäller för både PODD-kommunikationsböcker och för elektroniska versioner för samtalsapparater:

Självständig, anpassad kommunikation med hjälp av:

- Ett stort ordförråd som ger användaren möjlighet att välja vilka ord han/hon vill använda (av det ordförråd som används av andra i användarens sociala nätverk).
 - Tillgängligt ordförråd för olika pragmatiska funktioner.
 - Enklare tillgång till ett kärnordförråd.
 - Ett betydligt större ordförråd (både vad gäller innehåll och variation) ingår för att introducera nya ämnen, förmedla speciella typer av meddelande och uttrycka en personlig stil.
- Metoder för insamling och sparande av extra ord "på plats".
 - Möjlighet att anpassa ordförrådet så att det återspeglar personens egen stil och livserfarenheter.
 - Tillgång till ordförråd via navigationslänkar, styrt av personen som använder PODD.
 - Kompatibilitet mellan högteknologiska- (elektroniska) och lågteknologiska- (papper) versioner möjliggör självständig kommunikation när användaren vill säga något, oavsett situation och omgivning.

Ordförrådet är organiserat så att det passar kommunikationsfunktionen och kraven som ställs av uttrycksformen i ett samtal.

En PODD-uppsättning kan använda en rad strategier för att uppfylla olika kommunikativa intentioner. Flera sätt att organisera ordförråd på:

- Pragmatiskt
- Kärnordförråd
- Kategori (taxonomiskt)
- Aktivitetsspecifikt (schematiskt)
- Tema
- Socialt och anekdotiskt (historier som har en rot i verkligheten)

En rad strategier används för att tillrättalägga en **mer effektiv kommunikation**, bland annat:

- Organisering av ordförråd baserat på praktisk användning av språket i ett samtal.
- Användning av olika former för organisering av ordförråd (t.ex. pragmatiskt, kärnord, kategori, aktivitet, ämnesrelaterat, socialt, anekdotiskt) för att stödja olika kommunikationsmönster.
- Kärnordförrådet är tillgängligt från huvudsidan och kan i PODD 60 nås direkt från så kallade "popups" (sidor som visas och stängs automatiskt efter att ett ord är valt) i andra områden. I PODD 15 och 15+ är kärnord tillgängliga via en SAMTALSORD-popup från huvudsidan och från andra områden. Extra kärnordförråd är tillgängligt via popups i alla områden i 15+.
- Pragmatiska länkar och popups som visas och stängs automatiskt är anpassat till mest använda ord och fraser av ord.
- Förutsägbart associerat (kärn-) ordförråd är tillgängligt från flera områden för att minska antalet sidbyten som är nödvändiga för att bygga fraser.
- Upprepning av ord i olika områden och på flera sidor anpassat till användningsmönstret för det förutsägbara ordförrådet.
- Förutsägbart associerat ordförråd och länkar mellan sidor för mer effektiv kommunikation tvärs över sidor. Detta är till hjälp för användaren och dennes kommunikationspartner när de samtalar via PODD.
- Användning av underkategorier och förutsägbart associerat ordförråd för att minska antalet sidbyten.
- PODD 60 komplex innehåller popups med böjning av verb.
- Sidlayout med fast placering av ordförråd minskar visuell sökning och bidrar till utveckling av automatiserat beteende.
- Placering av ordförråd i popups med förutsägbart associerat ordförråd och böjning av ord nära placeringen på den ursprungliga sidan för att minska visuell sökning och mängden handrörelser som krävs för att hitta ordförråd i popups.
- En rad strategier för organisering av ordförråd anpassat till pragmatisk funktion och användning av språk i samtal.
- Tillgång till ofta använda frasstarter och hela fraser som ökar möjligheten för att snabbt kunna förmedla mycket använda meddelanden.
- Strategier för sparande av förberedda meddelanden för att kunna berätta historier/anekdoter, förmedla vanliga meddelanden, berätta vitsar, spara skriftligt arbete osv.
- Tillgång till de viktigaste navigationsmöjligheterna från alla områden.

Möjlighet att uppfylla olika samtalsbehov på ett effektivt sätt är den överordnade faktorn i organiseringen och placeringen av ordförrådet i PODD.

Det finns en rad strategier för att hantera begränsningarna i alternativa kommunikationsformer, bygga upp strategisk kompetens och hjälpa den enskilda att ta med nog information så att partnern förstår, bland annat:

- Pragmatiska alternativ för att tydliggöra avsikten med kommunikation via 1–3 nyckelordsfraser i PODD 15 och 15+. (Detta kompenserar för bristen på information från multimodal kommunikation, gester och tonfall som vanligtvis preciserar den specifika betydelsen hos meddelanden på 1–3 ord från barn i en tidlig fas av språkutvecklingen.)
- Förutsägbara länkar som hjälper barn i de tidliga kommunikationsfaserna att inkludera tillräckligt med information i sina meddelanden så att samtalspartnern förstår vad de vill säga.
- Tips om tidsform. Ger möjlighet till användning av en tidsform och att anpassa böjning av verb. Avsikten är att stödja partnerns förståelse av de aktuella meddelandena från barn i en tidig fas av språkutveckling, när de ännu inte klarar användning av verbböjning för att ändra tidsform.
- Markör för ja/nej-frågor för att kompensera för bristande intonation i AKK. Frasen DU MÅSTE SVARA JA ELLER NEJ preciserar för samtalspartnern att en nyckelordsfras är en fråga (i motsats till ett uttalande) för barn i tidliga stadier av språkutvecklingen. I den typiska utvecklingen av talspråk är JA/NEJ-frågor markerade endast genom intonation först i treårsåldern när barnen börjar flytta hjälpverbet, t.ex.: Kan jag gå hem? istället för Jag kan gå hem.
- Samla "bitar" av information för att stödja barn i tidig fas av språkutveckling genom att förmedla en muntlig berättelse på ett effektivt och förståeligt sätt genom att bygga upp och spara delar av berättelsen på de olika fälten.
- Ordförråd för att bemästra samspel, t.ex. ge återkoppling till samtalspartner, hantera det kommunikativa samspelet, reparera kommunikation som har brutit samman.
- Tips för att utvidga ordförrådet.
- LISTOR och tomma fält för att stödja utvidgning av ordförrådet.

2.2 Ordförrådets fasta placering och tillgänglighet bidrar till att utveckla automatisering, inläring av språk och förmågan att inleda ett samtal.

Olika PODD-versioner lägger till rätta för användning av hjälpt språkutveckling för den enskilde – från personer i tidlig fas av språkutveckling som lär sig uttrycka en rad kommunikationsfunktioner genom användning av ett ord, till personer som använder fraser med komplex uppbyggnad.

- Färdigheter utvecklas via likheten mellan principer för den språkliga organiseringen mellan olika språkliga nivåer.
- Man väljer PODD-version som gör det möjligt för barnet att använda hjälpt språksimulering och som bidrar till dess utveckling.

Urvalet av PODD-versioner återspeglar en utvecklingsprocess, som det är beskrivet i litteraturen med hänsyn till både hjälpt och icke-hjälpt språkutveckling.

- Vanlig (icke-hjälpt) utveckling av talspråk (pragmatisk, semantisk, syntax, morfologi) används som en guide till den pragmatik, semantik, syntax och morfologi som krävs i olika utvecklingssteg.
- Utveckling och användning av hjälpt språkutveckling. Användning av en annan, hjälpt form för kommunikation leder till en viss variation i språkproduktion och -anpassning i förhållande till talspråk. Fram till idag har vi inte belägg för att kunna utarbeta den typ av "diagram över hjälpt språkutveckling" som vi har för talspråk. Forskning på "typisk" hjälpt språkutveckling är också påverkad av den paradox som kännetecknar hjälpt språktillgodogörande, nämligen att hjälpt kommunikation inte existerar naturligt i omgivningen, det vill säga att barn bara kan lära sig att använda det de får presenterat. Därför är den kunskapsbas vi har påverkad av det vi har försökt tidigare. Vi känner emellertid till två viktiga skillnader vid användning av hjälpt kommunikation, som påverkar ordbruket genom hjälp av grafiska symboler:
 - Ökad användning av multimodal kommunikation. Exempelvis användning av huvudrörelser för att uttrycka enkla ord som JA och NEJ samt pekande för att visa DÄR, DET.
 - Kommunikationens hastighet minskar och ansträngningen att producera varje ord är större. Det kan vara strategiskt för användare av hjälpt kommunikation att prioritera ord som är nödvändiga för att få fram betydelsen, speciellt i de tidiga faserna av språkinläringen eller om man strävar mot att använda kommunikationshjälpmedlet effektivt i framtiden. Det är till exempel relativt lätt för talande barn att ta med ord som EN, ETT och DEN medan det krävs extra tid och ansträngning för att hitta fram till dessa ord på ett kommunikationshjälpmedel. Eftersom dessa ord inte har någon betydelse för lyssnarens förståelse av meddelandet utelämnas dessa ord ofta i hjälpt kommunikation i tidig fas (dvs. att de inarbetas senare än i utvecklingen av talspråk).
- Dessa två faktorer kommer sannolikt påverka kärnordförrådet för barn som lär sig använda hjälpt kommunikation. Man har tagit hänsyn till dessa faktorer i PODD 15 som använder upplysningar om kärnordförråd som samlats in från talande barn. (Observera att PODD 15+ använder popups så att partnern kan bilda mer korrekt uppbyggda fraser.)

Val av ordförråd i PODD påverkas också av att det har använts i mer än 20 år av hundratals barn och deras kommunikationspartner. Ordförrådet som läggs till på vägen eller "på platsen" i listorna i kommunikationsböckerna och i de TOMMA FÄLTEN i elektroniska versioner, har varit mycket viktiga för att prägla kärnord och det ordförråd som används generellt på olika utvecklingsstadier.

Organisering av ordförrådet efter förutsägbara samtalsmönster hjälper partnern med att ge input med hjälp av PODD för att stötta personens förståelse och/eller använda interventionsstrategier för att stödja språkstimulering.

Stöd för läs-/skrivinläring och utveckling

- Alfabetssidor för klotter och skrivning med ordprediktion.
- Stort ordförråd för att producera språk.
- Specifikt ordförråd ingår med tanke på läs- och skrivinläring, deltagande och diskussion.

2.3 Kommunikation i linje med undervisnings-/handlingsplaner

- Specifika avsnitt och sidor med ord ingår för att lägga till rätta för deltagande och inläring i överensstämmelse med undervisnings- och handlingsplaner i skola och förskola.
- Strategier för att lägga till ordförråd knutna till speciella ämnen eller områden bidrar till mer effektivt samarbete under inlärningsaktiviteter.
- Stort ordförråd som stöttar barns produktion av tal- och skriftspråk.

Överensstämmelse mellan PODD för samtalsapparat och PODD kommunikationsböcker på samma språkliga stadium minskar inläringstiden och gör det enklare att växla mellan systemen och stötta självständig kommunikation vid varje tidpunkt.

2.4 Ett integrerat AKK-system som ger möjlighet till självständig kommunikation vid varje tidpunkt: Lågteknologisk PODD (kommunikationsbok) och Högteknologisk (samtalsapparat)

Användning av PODD-principen i utvecklingen av sidor för användning på samtalsapparater medför anpassningar för att utnyttja och hantera de naturliga skillnaderna mellan pappersböcker och elektroniska enheter. Skillnader i "hårdvara" (storlek och form på enheterna), funktionalitet, system med "smartpartner" kontra datasystem med tal gör att det finns ett behov för varianter av de specifika layouterna som används i PODD-böckerna. **PODD-versioner för samtalsapparater är INTE identiska med motsvarande kommunikationsböcker.** Det kommer inte att vara ändamålsenligt att direkt kopiera en PODD-bok som är skapad för papper till en elektronisk version (samtalsapparat). Resultatet kommer inte att vara i linje med den överordnade principen för PODD-design – det vill säga att alltid välja det alternativ som uppfyller den enskildes kommunikationsbehov på det mest effektiva sättet.

2.5 Storlek och form på skärmen (hårdvara)

Skärmen på en samtalsapparat har sin fasta rektangulära form och kan inte öppnas som en bok med sidopaneler. I PODD 60 betyder skillnaden i "maskinvaran" att det finns färre symboler per sida jämfört med den motsvarande tvåsidesboken 70 eller 100+ och den tvåsidiga 48 och 90+ med sidpanel. Detta är inte ett problem med PODD 15/15+, eftersom motsvarande kommunikationsbok är på en sida och har en form som motsvarar skärmen på den elektroniska utrustningen.

2.6 Papper jämfört med dataskärm

En central funktion i PODD är att kunna förutse förväntade mönster för hur ordförrådet kommer att användas och därmed få en mer effektiv kommunikation. Inom varje område finns ett förutsägbart associerat (kärn)ordförråd för att göra det enklare att bilda flerordsmeningar så att parterna kan utöka sina meningar och föra ett samtal.

- Sidbyten i en kommunikationsbok av papper innebär att man måste bläddra fram och tillbaka mellan sidorna. Det tar tid för kommunikationsparterna att hitta och bläddra fram till en sida som ligger långt ifrån den man för tillfället har uppslagen. I PODD-kommunikationsböcker upprepas (förutsägbart associerat) kärnordförråd på sidorna inom varje område för att man ska slippa tidsödande sidbyten.
- I en elektronisk PODD-version går sidbytena snabbare och popup-fönster i programmet gör att sidor visas och stängs automatiskt när ett ord har valts. Man behöver inte flytta sig bort från den aktuella sidan för att få tillgång till ett ordförråd på en annan sida. Det är också mer effektivt att organisera sidor med förutsägbart associerat ordförråd i popup-fönster kopplade till flera områden, i stället för att upprepa orden på separata fält inom varje område. Automatiska popup-fönster för förutsägbart associerat ordförråd kan också:
 - Göra det möjligt att inkludera ett större förutsägbart associerat ordförråd i ett avsnitt med färre sidbyten. Exempelvis använder PODD 15+ popups för att utöka ordförrådet för parterna som kommunicerar. Barnets meddelanden kan formas och utökas genom att mer grammatiskt komplicerade fraser kan användas.
 - Kompensera för färre fält per sida i högteknologisk utrustning (kompensera för storlek, form och användningsskillnader mellan pappersböcker och elektroniska enheter).

PODD-böckerna använder flikar och GÅ TILL SIDA-nummer på fälten för att göra det lättare för partnern att bläddra till önskad plats (efter barnets anvisningar). Dessa behövs inte i en elektronisk version eftersom länkar till sidorna är inbyggda i programmet – de behöver inte vara synliga för barnet eller kommunikationspartnern. Sidorna i Elektronisk PODD använder en mappsymbol för att visa vilka fält som länkar till en annan sida.

2.7 Elektroniskt operativsystem jämfört med "smartpartner"-operativsystem

När en kommunikationsbok används kan partnern tolka betydelsen av nyckelordsmeddelanden med hjälp av kontexten. De högteknologiska systemen kräver ofta extra programmering och/eller kompromisser för att kompensera för att inte det finns någon samtalspartner (smartpartner).

- Några fält i PODD-böckerna har flera ord med motsvarande betydelse och smartpartnern använder sammanhanget för att bestämma vilket specifikt ord som passar i meningen (som t.ex. "HJÄLP", "JAG, MIG, MIN" är utpekade kommer partnern säga "Hjälp mig"). Det går inte att ha flera ord i ett fält på en samtalsapparat eftersom alla orden kommer att uttalas eller placeras i meddelandefönstret. (Dvs. alla orden "hjälp, jag, mitt, min" uttalas eller placeras i meddelandefönstret.) Detta kan hanteras på två sätt:
 1. Genom att använda ett popup-fönster (som stängs automatiskt när man valt fält) för att presentera alla möjligheterna på de enskilda fälten. Denna lösning föredras av de flesta samtalspartner eftersom de kan använda mer komplicerade fraser när de använder utrustningen. Den här lösningen används i PODD 60 och 15+.
 2. Om ett barn på ett tidigt stadium i språkutvecklingen inte kan hantera de extra sidbytena eller skilja mellan de olika förslagen och välja rätt ord, så används ett enda ord för alla betydelser och barnet blir beroende av att partnern tolkar och eventuellt utökar betydelsen i sammanhanget. Detta kan jämföras med hur ett litet barn på "ett-ords"-nivå kan använda "du" för att säga "du ska göra det", "ditt", "din tur". I de flesta fall då PODD används för samtalsapparater används denna form av förenkling vid tidig språkutveckling. En nackdel med denna lösning är att partnern inte kan välja en passande form av ordet när de använder maskinen för att föreslå lämpliga ord. Därför blir meddelandena som partnern ger med hjälp av maskinen också i förenklad form. Detta är lösningen som används i PODD 15-versionerna.

I PODD-inställningar för tidiga stadier av den språkliga utvecklingen finns det metoder för hur kommunikationspartnern kan använda ledtrådar i PODD för att skapa ett mer specifikt meddelande. I de ensidiga böckerna hjälper t.ex. en tidsanvisning partnern att böja verben korrekt. I PODD 15 och PODD 15+ har vi lagt till fler sidor så att barnets meddelande kan sägas med korrekt böjning av verben.

2.8 För en del är smartpartner-systemet i PODD-böckerna extra användbart i de tidiga inlärningsstadierna

- En smartpartner kan upptäcka och lösa ett problem på ett sätt som ett datasystem inte kan. En partner kan t.ex. tolka vilket av fingrarna som rör vid sidan som pekar på en symbol och vilka fingrar som bara vilar där. En pekskärm reagerar på all beröring, oavsett om den är avsiktlig eller inte. Därför kan man behöva en fingerguide eller en distans till skärmen, och kanske begränsa antalet fält som kan finnas på en sida. Smartpartners kan också tolka kroppsspråk och ansiktsuttryck som visar att man har valt fel. Extra fält behövs inte för att radera ord – det gör kommunikationspartnern helt automatiskt.
- En smartpartner kan ge extra tid för bearbetning. Partnern kan hålla fingret på ett fält för att läsa upp det eller för att byta sida. På motsvarande sätt – när barnet har visat på ett fält kan partnern hålla fingret på fältet medan de bekräftar valet. Detta skiljer sig från högteknologiska-system där ett val omedelbart leder till sidbyte och det första fältet snabbt "försvinner". Dessa snabba sidbyten kan göra det svårt för en del barn att lära sig navigera rätt. Snabba sidbyten kan vara särskilt frustrerande för vissa barn när de av misstag råkar röra vid ett fält som är länkat till ett annat.
- För en del barn är partners roll vid användning av papperssystemet viktig när det gäller att lära barnet att samarbeta och vad syftet är med kommunikation. Fokus flyttas från att samspela med ett hjälpmedel/maskin till att kommunicera med en partner.
- Personer som håller på att lära sig använda ett högteknologiskt system kan med stöd från en smartpartner få tillgång till och använda ett mer komplext språk och en mer komplex organisering av ordförrådet.

De barn som har haft nytta av smartpartnersystemet när det gäller utveckling av tidig kommunikation och språkfärdigheter har glädje av likheterna i den språkliga uppbyggnaden av lågteknologisk och högteknologisk PODD. Det gör det lättare för dem att lära sig de små skillnaderna mellan de två kommunikationssystemen.

2.9 Själständigt tal

Med en kommunikationsbok av papper måste partnern befinna sig nära barnet för att kunna läsa meddelandet. Ord som HALLÅ, DET, DÄR utelämnas ofta i standardmallarna i PODD-böcker. Man antar nämligen att barnet kommer att (lära sig) använda egna rörelser, t.ex. vinka, peka, nicka osv. för att förmedla detta vid användning av en kommunikationsbok av papper.

En elektronisk PODD-version har en talfunktion och ger därför möjlighet att tala med andra på avstånd. PODD 15, 15+ och 60 har extra områden med ordförråd som använder möjligheten till uppläsning (t.ex. rop, hälsningar, förhandssparade meddelanden och fraser, skämt osv.).

2.10 Andra funktioner i enheten

Sidorna i elektroniska PODD-versioner ska ha funktioner som meddelandefält, RADERA ALLT och RADERA ORD. Dessa funktioner behövs inte i en PODD-bok, eftersom partnern fungerar som meddelandefält och samlar orden och uttalar automatiskt hela meddelandet (med utökningar) utifrån barnets nyckelord. Därefter "RADERAR" partnern automatiskt meddelandet. Barnet kan använda OJ eller ett förvirrat ansiktsuttryck och partnern kan med hjälp av kontexten lösa problemet, antingen det består i att radera det sista ordet eller gå tillbaka en sida.

Program för samtalsapparater behöver också ha extra fält för kontrollfunktioner som *volymkontroll, stänga av, redigera* eller andra funktioner.

Dessa elektroniska PODD-versioner har ett fält på varje sida för funktionen SMÅPRAT. SMÅPRAT-funktionen ger möjlighet till ett extra, tillfälligt meddelandefält. Detta tillfälliga meddelandefält kan användas till:

- Förberedelse av meddelanden som består av flera fraser. Om personen till exempel söker partners uppmärksamhet innan han eller hon förmedlar ett förberett meddelande, kan meddelandet göras klart i huvudfönstret (SMÅPRAT AV) och därefter övergå till SMÅPRAT PÅ för att fånga partners uppmärksamhet ("partners namn"/"URSÄKTA"). Detta meddelande kan lätt upprepas tills man fått partners uppmärksamhet, därefter byter man till SMÅPRAT AV och kan med ett val lämna sitt förberedda meddelande.
- Hantera avbrott. I det tillfälliga meddelandefältet kan man skapa ett snabbt meddelande utan att behöva radera ett annat meddelande eller något annat som personen höll på att förbereda. Till exempel kan ett barn hålla på och skriva en berättelse när det avbryts av en vän som frågar om de ska leka på middagsrasten. Barnet kan då byta till SMÅPRAT PÅ, svara på frågan och kanske ha ett längre samtal med sin vän. Därefter kan barnet gå tillbaka till SNABBB CHAT AV och fortsätta skriva i det första meddelandefältet.
- Förtydligande, redigering och annat samarbete med assistent/pedagog/lärare. Personen kan be om hjälp för att skapa ett meddelande, eller partnern kan be om ett förtydligande och försöka utöka barnets budskap. Genom funktionen SMÅPRAT kan detta göras utan att det första meddelandet försvinner.

2.11 Extra sidor betyder inte att en samtalsapparat blir tyngre

Varje sida som läggs till i en pappersbok betyder extra vikt. Därför används en del aktivitets- och temasidor ofta separerat från PODD-boken. Detta är inget problem om man har en samtalsapparat med dynamisk display. Den har länkar till specifika sidor för extra situationer, skola och ämnen inbyggda i PODD-sidorna. I en pappersbok används LISTOR för att ta med ett utökat/angränsande ordförråd och lägga till ett nytt ordförråd utan att behöva lägga till en mängd extra sidor, något som kan öka bokens vikt och storlek betydligt. I en elektronisk PODD-version kan ett utökat/angränsande ordförråd läggas till i separata fält. Extrasidor med tomma fält finns i alla områden i stället för LISTOR för att göra det möjligt att lägga till nya ord "på plats."

Rent generellt har organiseringen av ordförråd i lågteknologiska PODD-böcker och högteknologisk utrustning visat sig vara tillräckligt lika för att minska inlärningstiden och underlätta övergången mellan de två systemen.

Kom ihåg att det inte är möjligt att förlita sig enbart på elektroniska enheter som kommunikationsform när det gäller att understödja en självständig kommunikation.

Elektronisk utrustning har ALLTID några viktiga begränsningar som kommunikationsstöd: De fungerar bara när de är laddade och de måste vara anslutna till ett eluttag för att laddas upp under en viss tid på dagen eller natten. De kan inte användas vid extrema temperaturer, i närheten av vatten eller fukt, och det kan vara svårt att se skärmen i direkt solljus. Det händer att de slutar fungera. En del barn kan bara använda högteknologisk utrustning i en specifik ställning eller måste ha den monterad på ett särskilt sätt. Alla som använder alternativ och kompletterande kommunikation, AKK, ska ha tillgång till ett lågteknologiskt alternativ (papper) för att de alltid och i alla situationer ska ha möjlighet att kommunicera. Genom att använda flera system kan barnet välja den mest effektiva eller den det tycker bäst om i vare situation.

2.12 Referenser

Porter, G. (2007) *Pragmatic Organisation Dynamic Display (PODD) communication books: Direct access templates* Melbourne: Cerebral Palsy Education Centre.

Porter, G & Cafiero, J. (2009) Pragmatic Organisation Dynamic Display (PODD) Communication Books: A Promising Practice for Individuals with Autism Spectrum Disorders. *Perspectives on Augmentative and Alternative Communication Vol 18, No. 4, pp 121-129.*

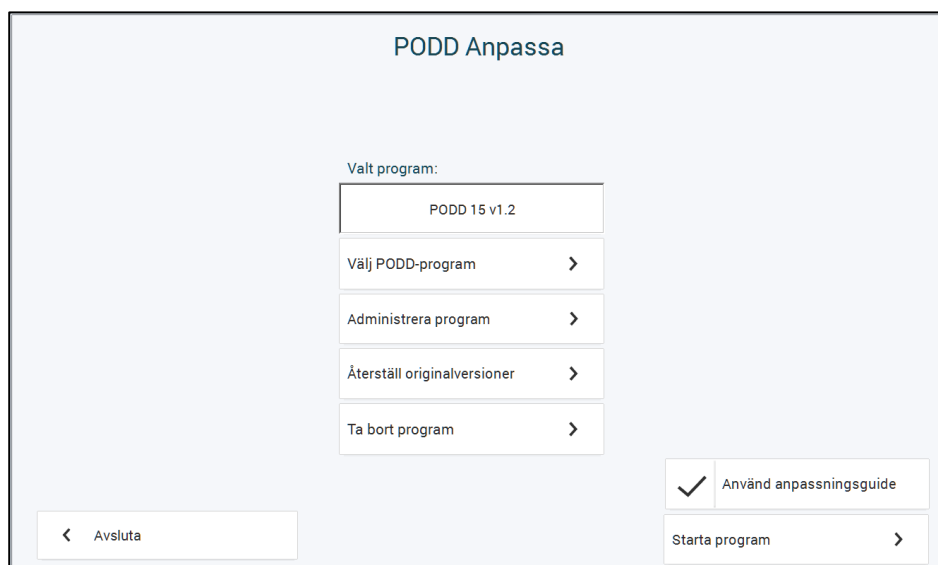
3. Anpassa PODD

3.1 Starta första gången

Första gången du startar programmet visas en anpassningsguide som hjälper dig att ställa in PODD. Följ anvisningarna på skärmen för att välja inställningar för röst, PODD-version och inställningar, tangentbord och styrsätt. Alla inställningar kan också göras senare från inställningsmenyn i programmet.



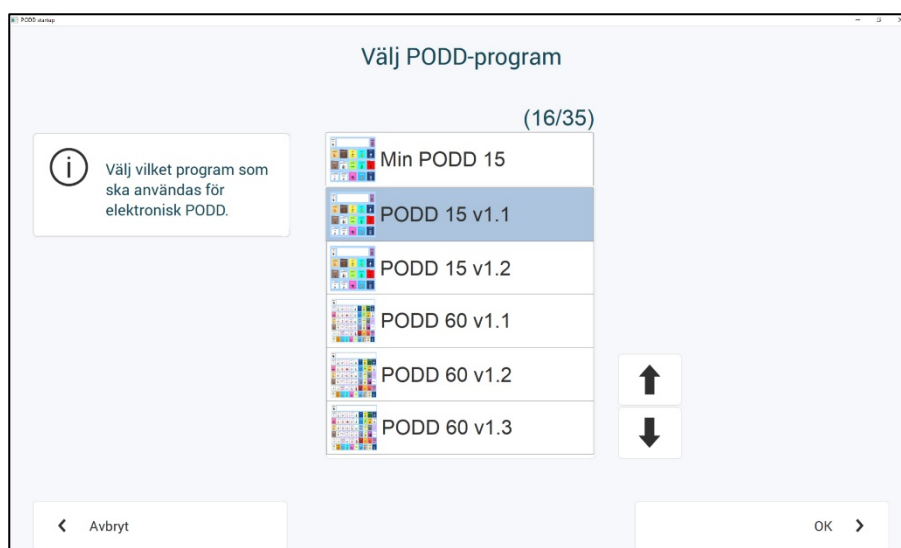
PODD Anpassa ger dig bland annat möjlighet att välja vilket elektronisk PODD program som ska startas från genvägen Elektronisk PODD på skrivbordet, spara en kopia med eget filnamn, återställa originalversioner etc.



Överst visas alltid vilket PODD-program som används. I det här fallet är PODD 15 version 1.2 valt.

3.1.1 Välj PODD-program

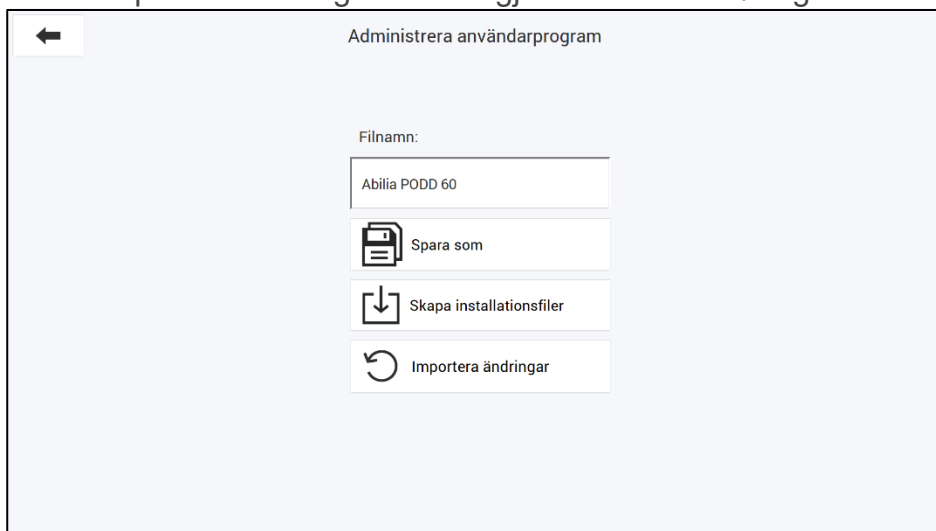
Välj det PODD-program som ska användas som elektronisk PODD-program och tryck sedan **OK**. När ett nytt program har valts kommer det att visas som det valda programmet överst i menylistan.



3.1.2 Administrera program

I Administrera program kan man:

- Spara en kopia av det öppna programmet under ett annat namn
- Skapa filer för distribution/installationsfiler
- Flytta program
- Importera ändringar som är gjorda i en annan/tidigare version av elektronisk PODD

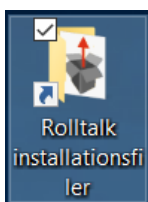
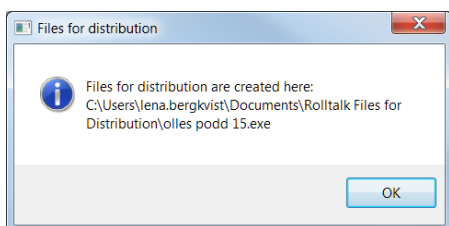


Spara som: Här kan man spara en kopia av användarprogrammet under ett annat filnamn.

Tryck på fältet under *Skriv in önskat filnamn* för att komma till inmatningsvyn. Tryck på *OK* när filnamnet har skrivits in. Tryck på *Spara som*. Det nya programmet kommer att öppnas. Om *Använd anpassningsguide* är valt när man trycker på *Spara som*, kommer anpassningsguiden att visas första gången programmet startas.

Skapa installationsfiler: Tryck på *Skapa installationsfiler* för att spara en fil i *Mina dokument\Rolltalk Files for distribution*. Filen får namnet <filnamn>.exe, t.ex. *Olles PODD 15.exe*. Denna fil kan kopieras till ett USB-minne och installeras på en annan PC för att fortsätta redigeringen där.

När programmet är färdigkopierat visas denna vy:



Det finns en genväg till "Rolltalk installationsfiler" på Skrivbordet i Windows. Alla användarprogram som man skapar installationsfiler för placeras i denna mapp.

Flytta program: För att flytta ett program till en annan enhet måste man först skapa installationsfiler, se ovan. Filen kan kopieras till ett externt lagringsmedium eller till en lagringstjänst, t.ex. DropBox.

OBS: Det är viktigt att den enhet som programmet flyttas till har samma eller nyare version av Elektronisk PODD som den enhet programmet flyttas från.

När filen har flyttats till den nya enheten ska man köra filen för att installera programmet.

Efter att programmet är installerat/upppackat finns det tillgängligt under "PODD Anpassa" och "Välj PODD-program", se *Välj PODD-program*.

Importera ändringar: De individuella ändringar som gjorts i en version av PODD 15 eller PODD 60, kan importeras till en annan fil med samma uppsättning. Detta kan vara relevant när det kommer uppdateringar av programvaran, där individuella ändringar kan importeras från en äldre version till den senaste versionen.

Gör följande:

- Utgå från originalfilen som ska användas, t.ex. PODD 15 v1.2. Det rekommenderas att först ge den ett nytt namn, via *Spara som*.
- Se till att filen som ska användas som elektronisk PODD-program är vald (filnamnet ska visas överst i menyraden)
- Gå till **Administrera program|Importera ändringar**. Här visas vilket program det ska importeras **till** (dvs. det valda programmet), och du får välja från listan vilket program det ska importeras **från**, dvs. det (gamla) programmet där individuella ändringar gjorts.
- När rätt program är valt, bekräfta genom att trycka på *Importera*.

Importera ändringar

Till:

Från: (1/16)

- Min PODD 15
- Min PODD 15 v.1.2
- olles podd 12
- Olles PODD 15
- olles podd 40
- olles podd 70

↑

↓

← Avbryt

Importera →

i De individuella ändringarna som är gjorda i ett annat användarprogram i PODD15, importeras till detta användarprogram i PODD15.

Innan du går vidare, se till att du valt rätt användarprogram att importera till.

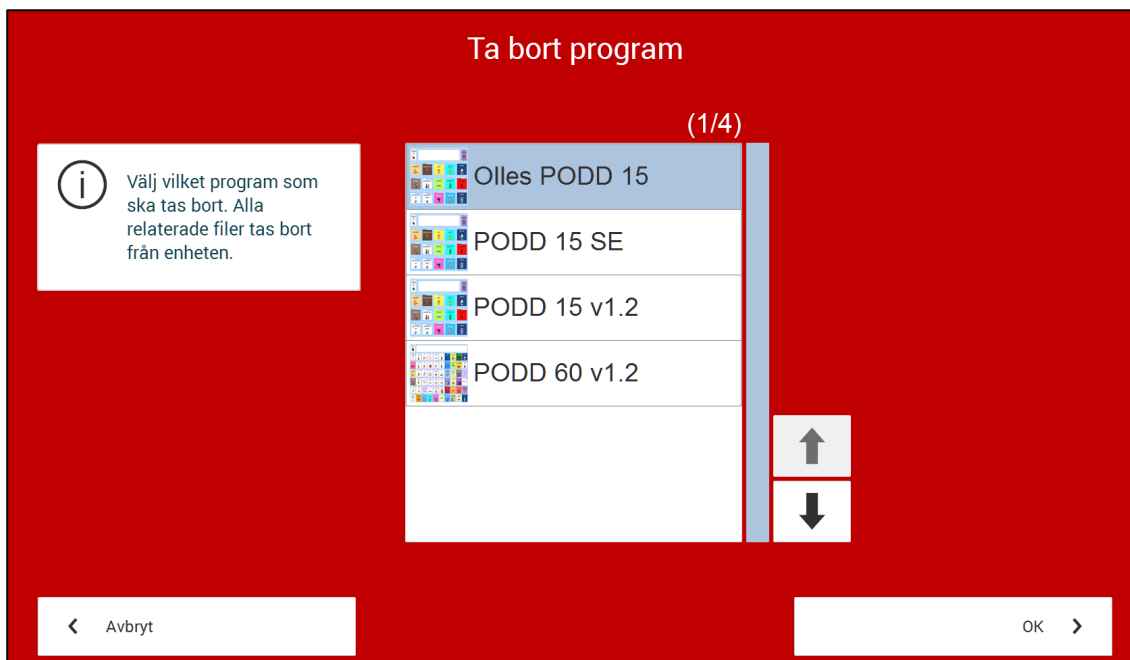
I det här fallet vill jag kopiera de individuella anpassningar som gjorts i Min PODD 15 till en uppdaterad version av elektronisk PODD. Jag har utgått från originalfilen PODD 15 v1.2, och först sparat den som Min PODD 15 v. 1.2. På detta sätt får jag med mig mina ändringar från Min PODD 15 till Min PODD 15 v. 1.2.

3.1.3 Återställ originalversion

Här kan man återställa till originalversionen av PODD-programmet. Välj vilken PODD-version som skal återställas, och tryck på *Återställ* för att återskapa originalversionen.

Tryck på *Avbryt* för att avbryta.

3.1.4 Ta bort program



Om ett PODD-program inte längre används kan det raderas genom att välja programmet i listan och sedan trycka på *OK*. Bekräfta att programmet ska tas bort. Alla relaterade filer raderas från enheten.

3.1.5 Starta program

Detta kommer att öppna det valda programmet (som visas på översta raden). Om *Använd anpassningsguide* inte är valt kommer programmet att öppnas direkt.

Om *Använd anpassningsguide* är valt, visas denna text:

Denna guide kommer att hjälpa dig med de grundläggande inställningarna av PODD. Steg för steg får du göra val för:

- *Röst*
- *PODD-version och inställningar*
- *Tangentbordslayout*
- *Styrsätt*

Andra inställningar kan anges när som helst via inställningsmenyn i programmet.

Se kapitel *Inställningar* på sida 35 för utförligare beskrivning av varje punkt.

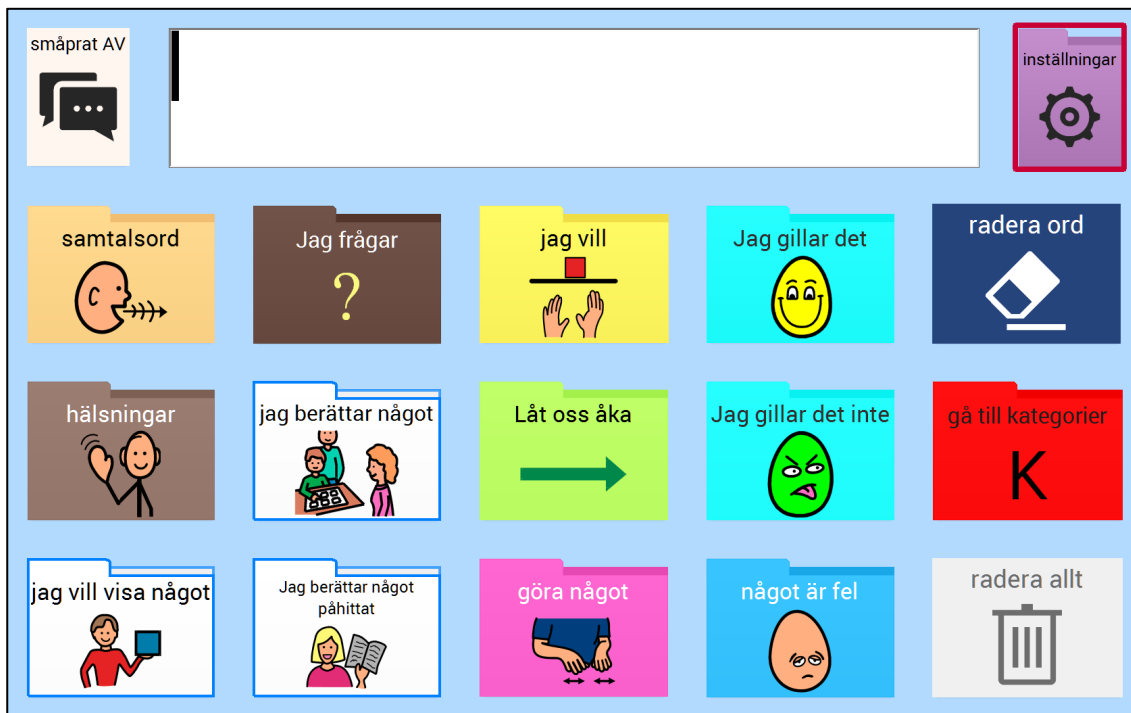
Valet *Avsluta* stänger programmet.

4. PODD 15

PODD 15 finns i fyra olika versioner;

- PODD 15 förskola
- PODD 15 skola
- PODD 15+ förskola
- PODD 15+ skola

4.1 PODD 15: Förskola och skola



PODD 15 är utvecklad för barn i tidig språkutvecklingsfas i förskola och skola.

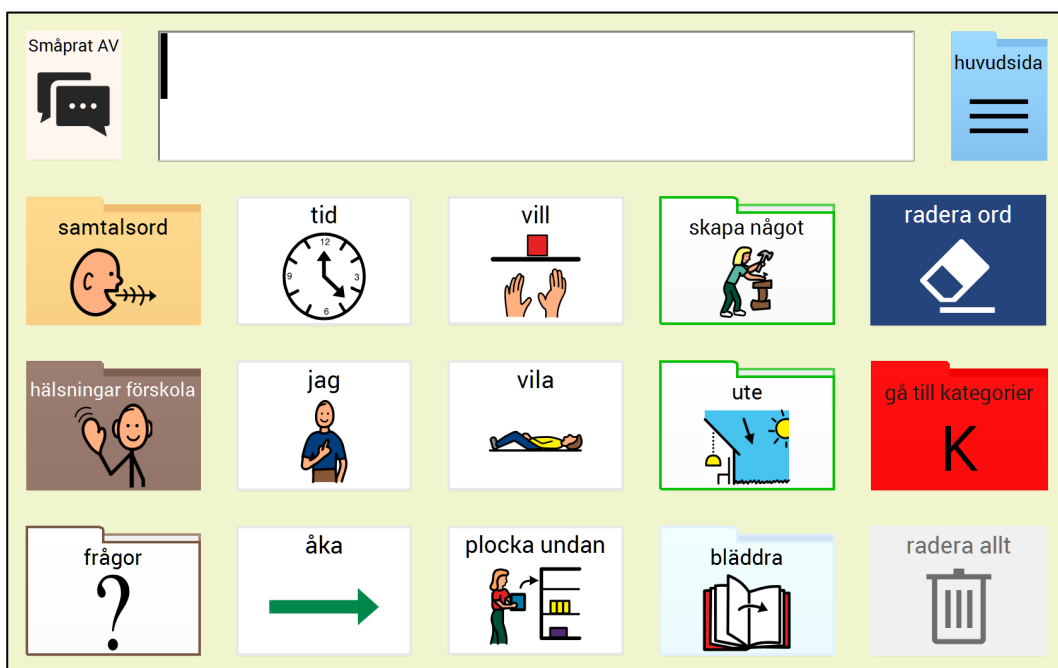
Ordförrådet är organiserat på samma sätt som i en ensidig PODD-bok med utökade funktioner. Sidlayouten påminner mest om boken PODD 12 utökade funktioner.

PODD 15 är utformad för att hjälpa barn att uttrycka sig genom att använda meningar med 1-4 ord. Denna PODD-version har inbyggd struktur med pragmatiska meningsstartare och förutsägbara länkar som möjliggör mer förståelig kommunikation vid detta stadiet i språkutvecklingen.

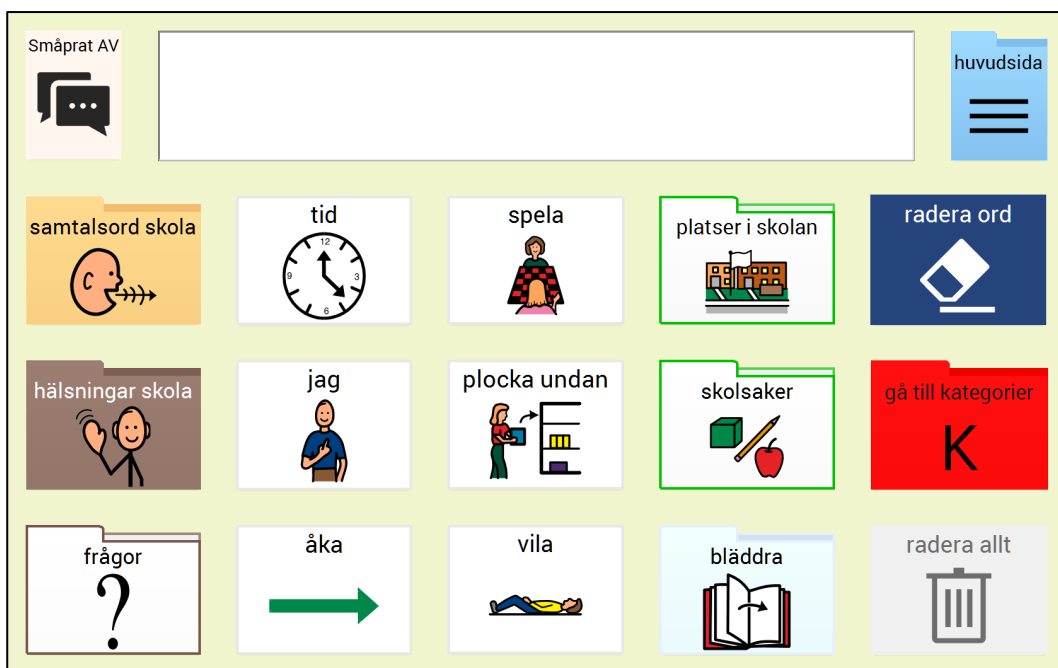
4.1.1 PODD 15 finns i två versioner:

PODD 15 finns i en version för förskola och en för skola.

Både förskola och skola har två språkliga nivåer, PODD 15 och PODD 15+, där +-versionerna har utökade språkliga funktioner. Skillnaderna i de två olika nivåerna beskrivs i *Funktioner i PODD 15+ jämfört med PODD 15 på sida 23*.



Förskoleversionen innehåller sidor som är särskilt utformade med tanke på kommunikation hos barn i förskoleålder i förskolemiljö. Här finns aktivitetsspecifika sidor att använda för aktiviteter som ingår i program för lekbaserad inläring anpassat för denna åldersgrupp.



Skolversionen innehåller sidor som är särskilt riktade till kommunikation i skolan och ökat deltagande i undervisningen. Ämnesspecifika sidor ingår också för att bidra till mest möjlig effektiv kommunikation. Ämnesspecifika sidor stöder mer effektiv kommunikation om specifika teman i undervisningsplanen. När ett tema är avslutat överförs ordförrådet man just lärt sig till de relevanta områdena på de generella sidorna för framtida användning.

4.1.2 PODD 15+: Förskola och skola



PODD 15+ är utvecklat för barn i förskole- och skolålder som har börjat att sätta samman nyckelordsfraser på 1–2 ord och/eller behöver symboler som stöd för att förstå meningar från andra.

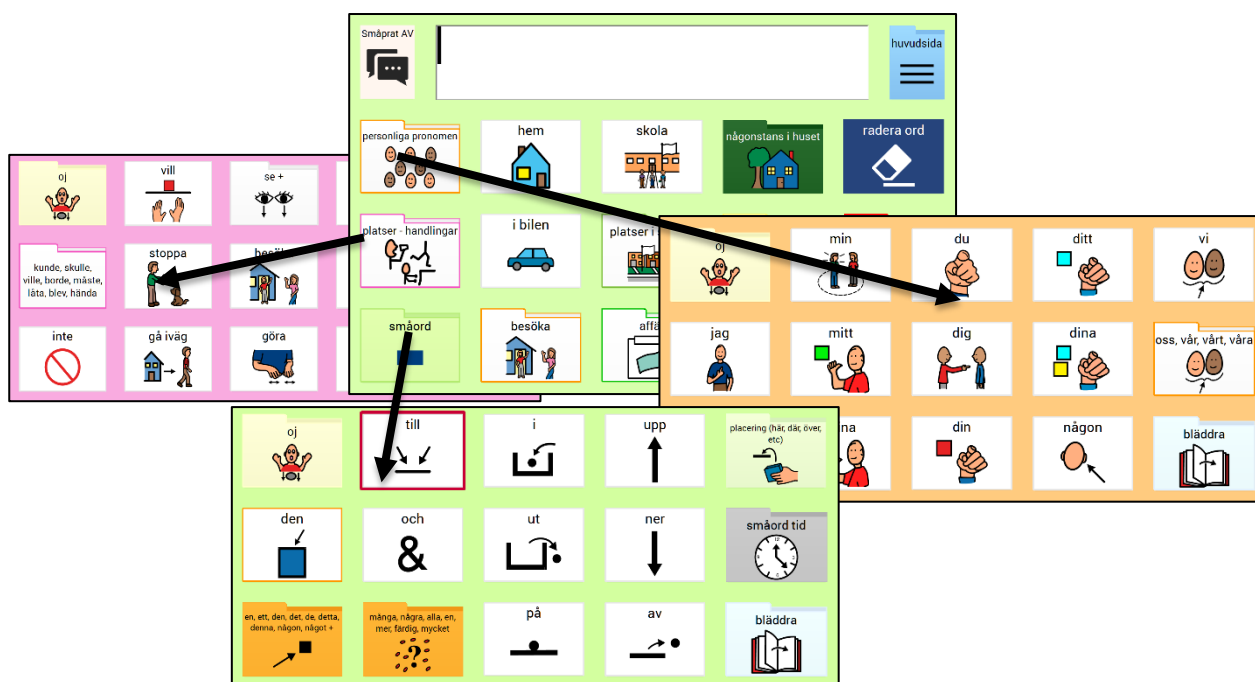
PODD 15+ är utformad för att hjälpa barn att uttrycka sig med hjälp av meningar på 1–4 ord. Denna PODD-version har inbyggd struktur med pragmatiska meningsstartare och förutsägbara länkar som möjliggör mer förståelig kommunikation vid detta stadiet i språkutvecklingen.

Här är ordförrådet organiserat på samma sätt som i de ensidiga PODD-böckerna med utökade funktioner med ett extra kärnordförråd, som är tillgängligt via popup-sidor från varje område. Med hjälp av detta extra ordförråd kan samtalspartnern sätta samman mer komplexa meningar.

4.1.3 Funktioner i PODD 15+ jämfört med PODD 15

- Använder meningsstartaren JAG TYCKER DET ÄR för att uttrycka meningar i stället för de två startarna JAG GILLAR och JAG GILLAR INTE.
- Ger utrymme för mer specifik ordanvändning och möjlighet att uttrycka meningar genom att använda popup-sidor med förutsägbart associerat ordförråd.
- Kräver att barnet kan hantera extra sidbyten med popup-sidor för att få tillgång till en del av ordförrådet.
- Kräver extra val för att få tillgång till vissa ord.
- **Extra popup-sidor med förutsägbart associerat ordförråd** i PODD 15+ underlättar så att **partnern kan forma** meningar med utökade nyckelord och komplexa meningsstrukturer (med vissa undantag).
 - Kräver flera val/sidbyten så att samtalspartnern kan sätta samman mer kompletta meningar.
 - För personer som använder AKK och formar meningar med utökade nyckelord och mer komplexa meningar, bör man välja en annan PODD-version.

Förutsägbart associerat (kärn)ordförråd är inkluderat i varje område via popup till ett förutsägbart associerat ordförråd.



Förutsägbart associerat (kärn)ordförråd som är inkluderat i alla områden omfattar:

- **Personliga pronomen:** JAG/MIG/MIN/MITT/MINA; DU/DIG/DIN/DITT/DINA; VI/OSS/VÅR/VÅRT/VÅRA; HAN/HONOM/HANS; HON/HENNE/HENNES; DE/DEM/DERAS; NI/ER/ERAN/ERAT, ALLA/NÅGON/INGEN.
- **Hjälperb:** VAR, KUNDE, SKULLE, VILLE, BORDE, MÅSTE, BLEV, HÄNDA.
- **Verb** (kärnord- och områdesspecifika).
- **Markörer för böjning av verb (morfem):** DÅTID, NUTID.
- Observera att kommandon för böjning av verb som partnern kan använda har tagits med. Barn på detta stadium av språkutvecklingen ska uppmanas till att använda fingervisning om tid genom att välja den pragmatiska meningsstartaren JAG VILL BERÄTTA NÅGOT.
- **Nekandeord:** INTE, KAN INTE, VILL INTE.
- **Artiklar:** EN, ETT.
- **Pronomen/determinater** DEN, DET, DE, DENNA, DETTA, DESSA.
- Ett antal viktiga prepositioner, adjektiv och adverb.
- **Områdesspecifika substantiv, adjektiv och adverb.**

4.1.4 PODD 15+ finns i två versioner:

PODD 15+ finns i en version för förskola och en för skola.



Förskoleversionen innehåller sidor som är särskilt utformade med tanke på kommunikation hos barn i förskoleålder i förskolemiljö. Här finns aktivitetsspecifika sidor att använda för aktiviteter som ingår i program för lekbaserad inlärning anpassat för denna åldersgrupp.



Skolversionen innehåller sidor som är särskilt riktade till kommunikation i skolan och ökat deltagande i undervisningen. Ämnesspecifika sidor ingår också för att bidra till mest möjlig effektiv kommunikation. Ämnesspecifika sidor stöder mer effektiv kommunikation om specifika teman i undervisningsplanen. När ett tema är avslutat överförs ordförrådet man just lärt sig till de relevanta områdena på de generella sidorna för framtida användning.

4.2 Navigering

Ordförrådet i PODD 15 är organiserat så att man kan använda både pragmatiska meningsstartare och ett kategoriindex, beroende på kommunikativ intention.

- **Pragmatiska startare** finns på huvudsidan (notera att området SAMTALSORD länkar från huvudsidan till popups som stängs automatiskt efter val).
- På huvudsidan finns en länk med möjlighet att relatera information (jag berättar något) till sidan *berätta*, och härifrån har man tillgång till ordförråd med verb i olika tider. Dessutom finns det fler pragmatiska startare här som inte fick plats på huvudsidan.
- Länkar till **Huvudsidan** och **Kategoriindex** finns från alla områdessidor och aktivitetssidor, som regel på förstasidan i varje område.
- Förutsägbara länkar används för att hjälpa barnet med att ta med tillräckligt med information så att partnern kan förstå budskapet, (t.ex. har ONT, ÖM, SMÄRTAR en direktlänk till *kroppsdelar*).
- Kommandot **BLÄDDRA** för att byta mellan sidorna i ett område. Automatisk stängning av popups begränsar behovet av kommandot **TILLBAKA** för att komma tillbaka till den första sidan i ett område.
 - OJ finns på popups för att gå tillbaka till den första sidan i ett område.
 - Vissa sidor som kan nås från flera områden har kommandot **TILLBAKA**.
- Innehåller **aktivitetssidor, skolämnena och ämnessidor, mina berättelser-sidor, gåtsidor** och **om mig-sidor** för mer effektiv interaktion. Innehåller alfabetssidor för arbete med läsning och skrivning (skrivande).

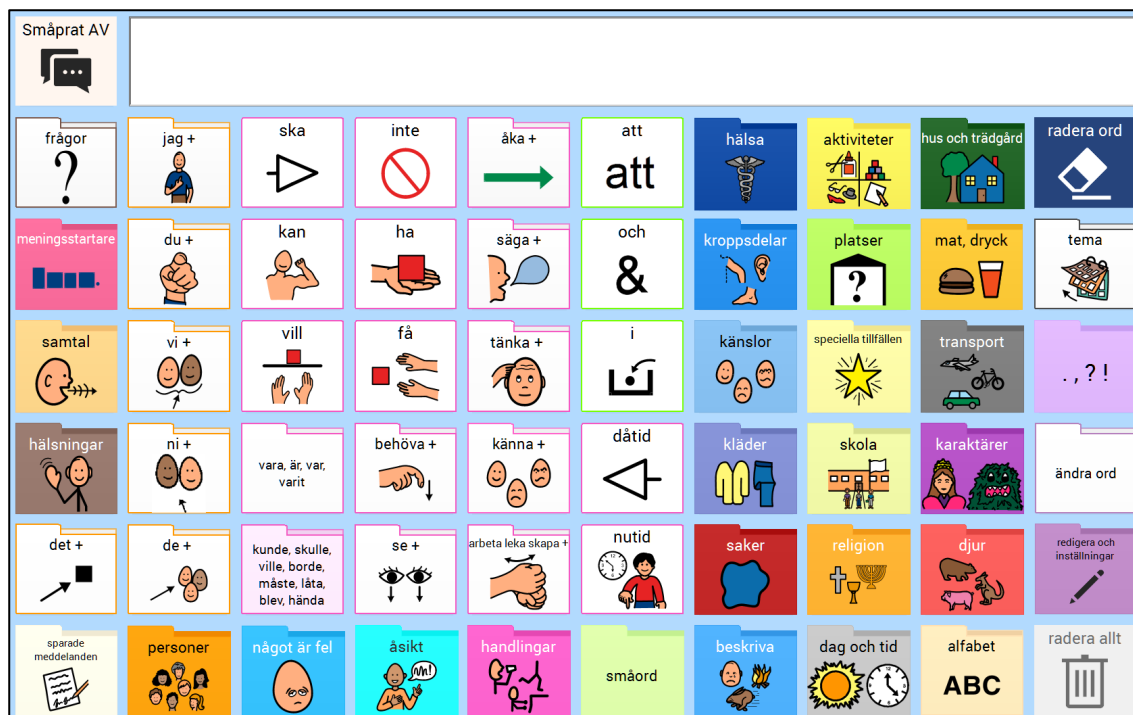
4.3 Speciella funktioner

På *berätta*-sidan (*Huvudsida – jag berättar något*) finns ett *meddelande*-fält. Detta är ett fält som är förberett för att snabbt kunna lägga in ett meddelande. Det är lämpat för ett meddelande som gäller just nu, och behöver inte nödvändigtvis vara relevant en längre tid. Det rekommenderas bara att redigera det som är skrivet, inte hur fältet ser ut. Redigera den skrivna texten genom att aktivera redigering, och välj sedan *Fält*, och därefter *Uppläst text*.

5. PODD 60

PODD 60 finns med inställningsval för två språknivåer;

- Utökade nyckelord
- Komplex syntax



5.1 PODD 60 Utökade nyckelord

PODD 60 utökade nyckelord är utvecklad för barn och ungdomar som kan bilda meningar med nyckelord, och som lär sig att använda symboler och hela ord, stavning med meningsbärande delar av ord och ordprediktion för att kommunicera ett brett spektrum av intentioner.

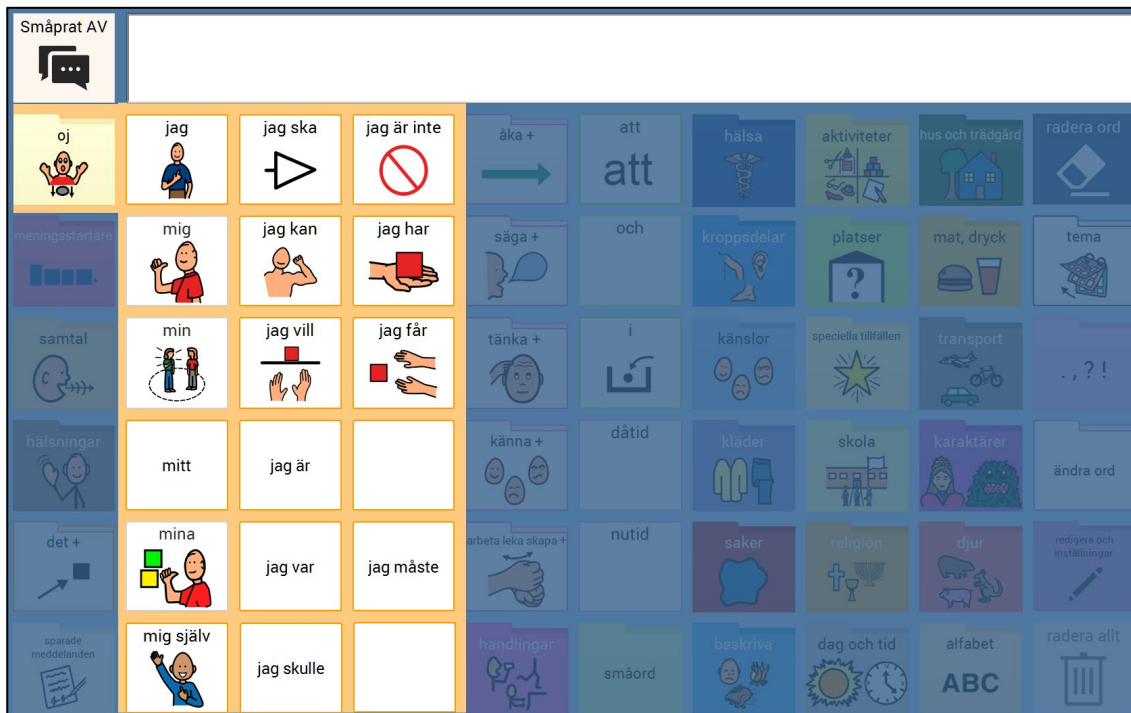
Denna version har en språklig komplexitet och en organisering av ordförråd som motsvarar PODD-böckerna "tvåsidig med 70 fält" och "tvåsidig med 48 fält och sidpanel".

PODD 60 utökade nyckelord innehåller meningsstartare, kärnordförråd och förutsägbart associerat ordförråd för att öka kommunikationseffektiviteten.

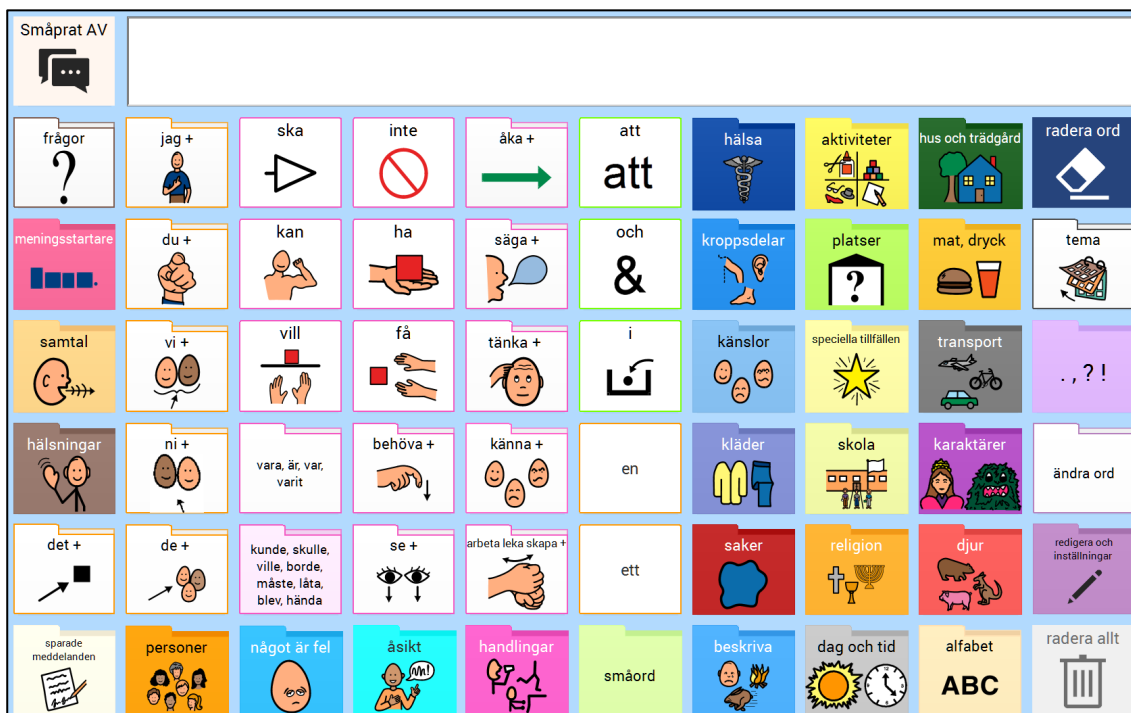
Huvudsidan i denna version innehåller ett generellt ordförråd som kan användas för att snabbt kunna prata i ett sammanhang av välbekanta ämnen, i tillägg till huvudnavigationssystemet som ger tillgång till ordförråd i andra områden. Navigeringsfält för böjning av verb i DÅTID och NUTID finns också på denna sida.

Popups används för att utöka mängden och variationen av det ordförråd man har tillgång till. Till exempel finns varianter av JAG, MIG, MIN, MITT, MINA (finns på ett fält i en pappersbok med smartpartner-system) tillgängliga via popup med länk från JAG-fältet.

- Observera att ordet "JAG" har samma sidplacering som det har på fältet som länkar till "JAG-popupen". Denna fysiska likhet ökar kommunikationseffektiviteten eftersom det inte är nödvändigt att se eller flytta handen för att komma till ordet "JAG" efter att ha valt länkfältet "JAG".
- "JAG-popupen" innehåller också generella meningsstartare som börjar med "JAG" för att öka kommunikationseffektiviteten. Observera att automatiseringen förbättras av att verben är placerade på samma plats som de motsvarande verben på huvudsidan.
- Samma mönster upprepas på alla popups med pronomen.



5.2 PODD 60 Komplex syntax

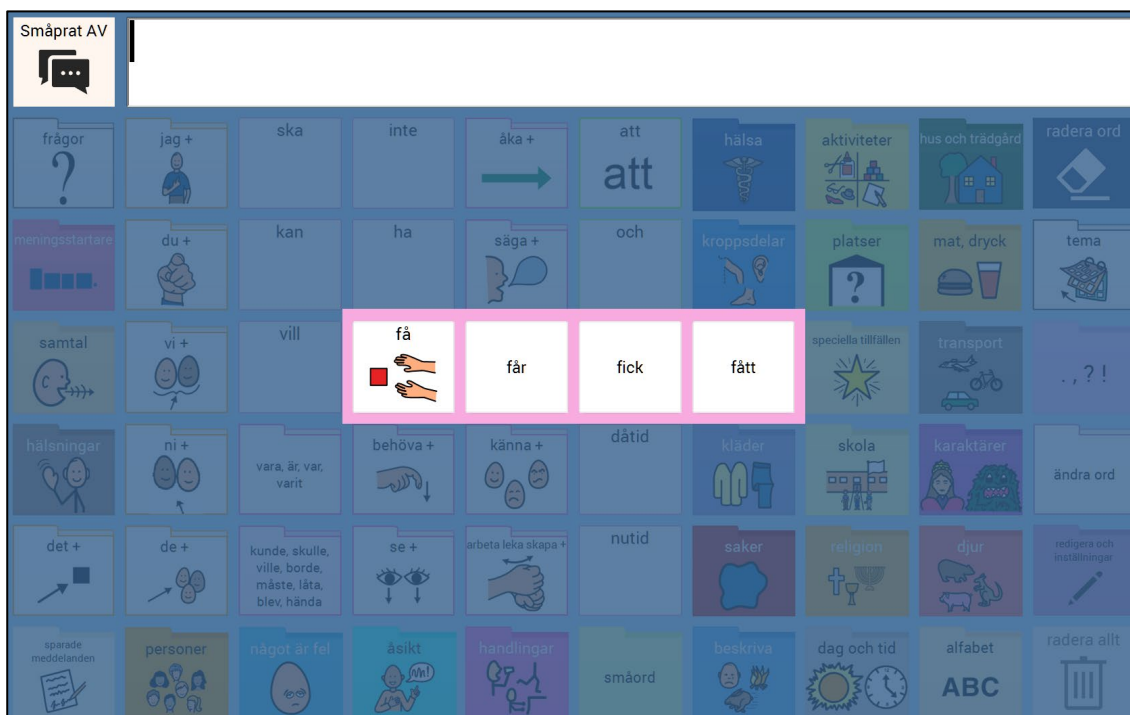


PODD 60 komplex syntax är utvecklad för barn och ungdomar som kan använda hela ord, symboler och ordböjningar för att bilda komplexa meningar och kommunicera ett stort val intentioner. Det är möjligt att stava med ordprediktion, men för de som inte har lärt sig att stava, och för att öka effektiviteten hos de som kan stava, finns det ett stort ordförråd.

Denna PODD-version har en språklig komplexitet och en organisering av ordförråd som motsvarar PODD-böckerna "tvåsidig 90+ med sidpanel" och "tvåsidig 100+".

PODD 60 komplex syntax innehåller meningsstartare, kärnordförråd och förutsägbart associerat ordförråd som ökar kommunikationseffektiviteten.

Denna version använder också **förutsägbart associerade popups med böjning av verb** för att öka effektiviteten. När man väljer ett verb i *PODD 60 komplex syntax*, visas automatiskt en liten popup vid sidan av verbets ursprungliga plats på sidan, så att användaren kan välja önskad verbform. **Detta är den viktigaste skillnaden mellan *PODD 60 utökade nyckelord* och *PODD 60 komplex syntax*.**



Denna komplexa version av PODD 60 bör bara användas av personer som är vana att bruka ordböjningar. Personer som ännu inte har lärt sig att böja verb har bättre utbyte av PODD 60 med utökande nyckelord.

Andra skillnader mellan *PODD 60 komplex syntax* och *PODD 60 utökade nyckelord* innefattar:

- Artiklarna EN och ETT är tillgängliga via en popup, som också finns på alla andra sidor (dessa ord finns i SMÅORD-området i versionen med utökade nyckelord).
- Ökat användande av skrivna ord, utan symboler för vissa ord och fraser.

Startsidan i *PODD 60 komplex syntax* innehåller ett generellt ordförråd som kan användas för att snabbt kunna prata i ett sammanhang av välbekanta ämnen, i tillägg till huvudnavigationssystemet som ger tillgång till ordförråd i andra områden.

Popups används för att utöka mängden och variationen av det ordförråd man har tillgängligt. Till exempel finns varianter av JAG, MIG, MIN, MITT, MINA (finns på ett fält i en pappersbok med smartpartner-system) tillgängliga via popup med länk från JAG-fältet.

5.3 Navigering

Alla områden i PODD 60 kan nås från huvudsidan.

5.3.1 POPUP eller SIDBASERAT område?

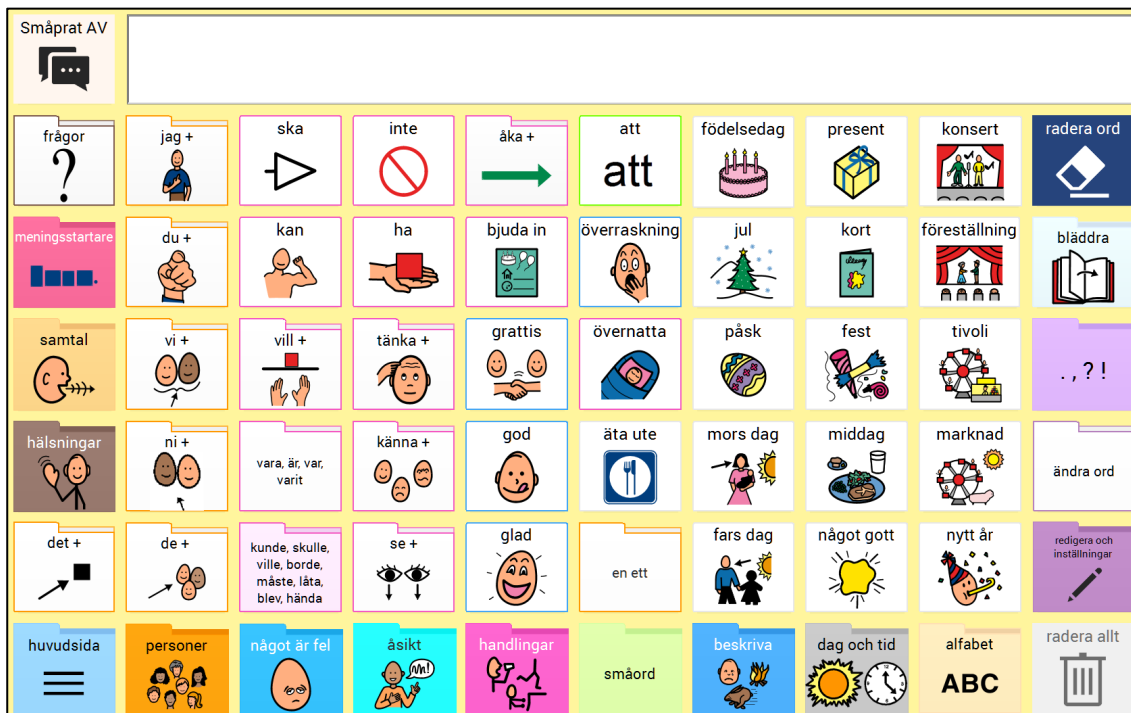
Vissa områden i *PODD 60 utökade nyckelord* använder popups som stängs automatiskt på den första sidan i området. Förstasidan i andra områden är en sida som kräver att man navigerar tillbaka till huvudsidan via en länk till HUVUDSIDAN. Valet av en sida eller popup-område som förstasida är baserat på språkanvändningsmönster i det aktuella området och behovet av förutsägbart associerat ordförråd som inte ingår i kärnordförrådet på startsidan.

Till exempel går man ofta till området PLATSER för att välja bara ett ord från detta område. Fraser som ska använda ordförråd från PLATSER kan startas med hjälp av kärnordförrådet på startsidan och sedan navigering till området PLATSER för att komma åt ett visst ord.



PODD 60 Popup – platser

Från området SPECIELLA TILLFÄLLEN väljs det oftast flera ord och man kan fortsätta samtala om speciella tillfällen som kräver ordförråd från detta område i flera omgångar. Det är därför mer effektivt att stanna i detta område för att välja mer än ett ord härifrån utan att behöva gå tillbaka till HUVUDSIDAN mellan varje ord.



PODD 60 Sidan speciella tillfällen

Ett sidbaserat område är också mer effektivt för sidor med aktiviteter, tema och skolämnen där det finns behov av många ord från ordförrådet i det aktuella området under pågående samtal.

För att uppnå mer effektiv kommunikation upprepas länkar till de mest använda områdena på varje **SIDA**:

- FRÅGOR
- MENINGSSTARTARE
- SAMTAL
- HÄLSNINGAR
- NÅGOT ÄR FEL
- PERSONER
- ÅSIKT
- HANDLINGAR (länkar till olika sidor i varje område för att inkludera områdesspecifika verb i tillägg till länkar till huvudsidan för aktiviteter där verben är organiserade alfabetiskt)
- SMÅORD
- BESKRIVA
- DAG OCH TID
- ALFABET
- POPUP MED TECKEN
- POPUP MED ORDBÖJNING (ÄNDRA ORD)
- REDIGERA OCH INSTÄLLNINGAR

Länkar till popups med förutsägbart associerade (kärn)pronomen och de vanligaste verben upprepas på varje sida i PODD 60. Navigeringsfält för böjning av verb i DÅTID och NUTID upprepas också på varje sida för språknivå *utökade nyckelord*.

Från alla verb för språknivå *komplex syntax* är det länkat till tillhörande böjningsformer.

| | | | | | | | | | |
|-----------------|----------|-------------------------------------------------------|---------|------------|--------|----------|-------------|---------|----------------------------|
| Småprat AV | | | | | | | | | |
| frågor | jag + | ska | inte | åka + | att | | | | radera ord |
| meningsstartare | du + | kan | säga + | | | | | | bläddra |
| samtal | vi + | vill + | tänka + | | | | | | ., ? ! |
| hälsningar | ni + | vara, är, var, varit | känna + | | dåtid | | | | ändra ord |
| det + | de + | kunde, skulle, ville, borde, måste, låta, blev, hända | se + | | nutid | | | | redigera och inställningar |
| huvudsida | personer | något är fel | åsikter | handlingar | småord | beskriva | dag och tid | alfabet | radera allt |

5.4 Sidan Meningsstartare

Sidan för meningsstartare innehåller vanliga meningsstartare och inledningar för tema för att stödja mer effektiv kommunikation.

Några av fälten på den här sidan länkar till andra sidor med ordförråd och bidrar till ännu mer förutsägbart start av meningar, som sedan kompletteras med ord från andra områden. Innehållet från den här sidan läggs till i meddelandefältet.

| | | | | | | | | | |
|-------------------|-------------------------------|-------------------|---------------------|---------------|-----------------------------|----------------|-------------|-------------------|--|
| Småprat AV | | | | | | | | | |
| oj | jag vill säga något | det är dags | jag behöver hjälp | Låt oss åka | jag tror | jag känner mig | Jag är redo | Mina berättelser | |
| jag vet inte | jag frågar | jag vill | kan du hjälpa mig | jag ska | jag undrar | det känns som | skynda | när jag blir stor | |
| kanske | Jag har en idé | jag behöver | hjälp mig | jag åkte till | jag har tänkt på | det är som | vänta lite | när jag var liten | |
| jag är inte säker | det är en hemlighet | jag kan tänka mig | jag ska inte | | kommer du ihåg när | | rör inte | | |
| vad som helst | lova att inte berätta | jag måste | jag vill inte | | jag har bestämt mig för att | | något annat | | |
| jag förstår inte | Jag har något att säga om det | kan jag få | Jag gillar det inte | | Jag glömde | | | | |

5.5 Sidan Samtal

Sidan med samtals-ord i PODD 60 innehåller social och kommunikativ hantering och "reparationsfraser" som oftast ska kunna komma snabbt och höras högt. Fältet på den här sidan är programmerade till att säga texten från fältet för att snabba upp kommunikationen (dvs. fälten läggs inte in i meddelandefältet). Fält med ord som ibland behöver läggas till i meddelandefältet upprepas på sidan MENINGSSTARTARE. På denna sida finns en länk till GÅTOR.

| | | | | | | | | | | |
|-------------------|---------------------------|----------------|---------------------|-------------------------------|---------------------|---------------------------|----------------------------------------------|-------------|-----------------------|--|
| Småprat AV | | | | | | | | | | |
| oj | jag förstår inte | ja | nej | Jag har något att säga om det | nytt tema | ordet finns inte, ledtråd | jag använder den här apparaten för att prata | Jag är redo | bläddra | |
| jag vet inte | förklara igen | jag håller med | jag håller inte med | jag frågar | det påminner mig om | försök att gissa | ha tålmod när jag skriver | skynda | gåtor | |
| kanske | kan du förklara för mig? | exakt | aldrig i livet | Jag har en idé | och förresten | lägg till ord | stör mig inte | vänta lite | rör inte | |
| jag är inte säker | berätta mer | | | jag antar det | och en sak till | jag ska visa dig | skriva ner | stanna | jag vill vara i fred | |
| vad som helst | det är inte det jag menar | | | | byter tema | | | färdig | berätta vad du gör | |
| privat | jag förstår | | glöm det | | | glöm, gjorde fel | | något annat | jag behöver gå på toa | |

5.6 Sidan Sparade meddelanden

Denna sida ger möjlighet att skapa personliga meddelanden och berättelser.

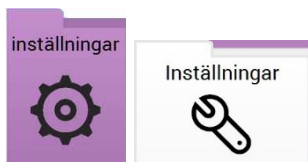
| | | |
|-------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| Småprat AV | | |
| stäng popup | | |
| Meddelanden | | |
| | Spara meddelande | |
| | <div style="text-align: right;">   </div> | |

6. Inställningar Elektronisk PODD

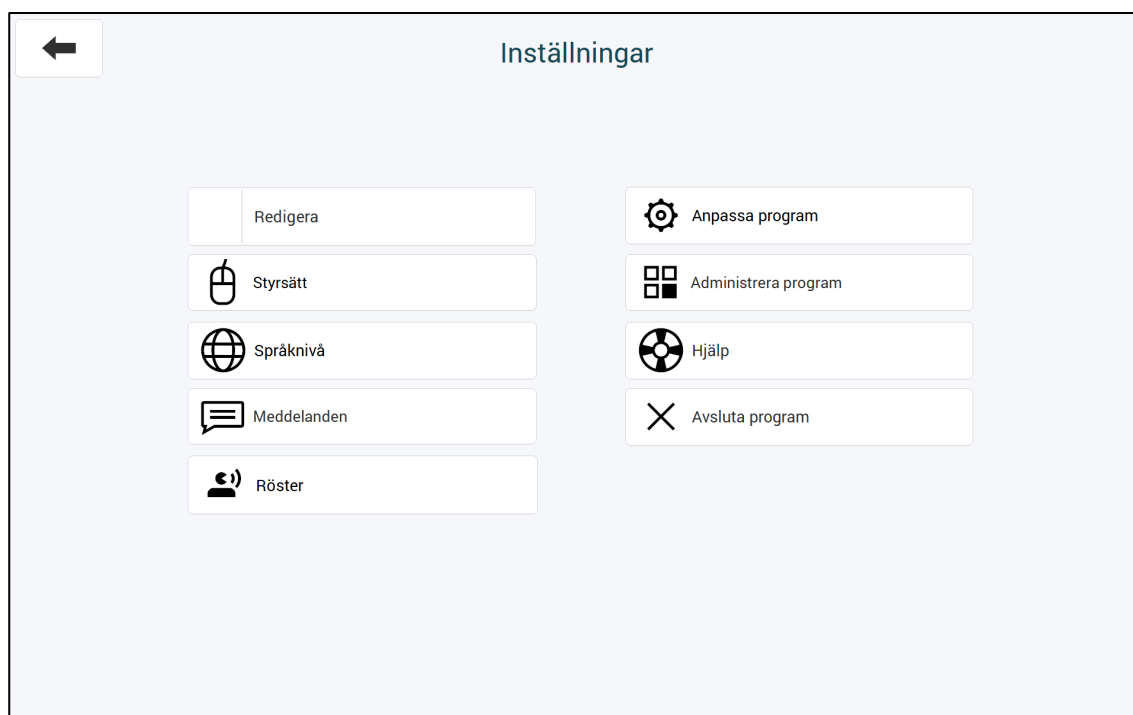
6.1 Inställningar

Inställningsmenyn i programmet finns under **Inställningar**. Inställningssidorna är definierade som *hjälpstyrda funktioner*. Det innebär att det används mer text än i resten av programmet och att alla fält inte är anpassade för alla styrsätt (t.ex. fingerguide).

Inställningar i PODD15:

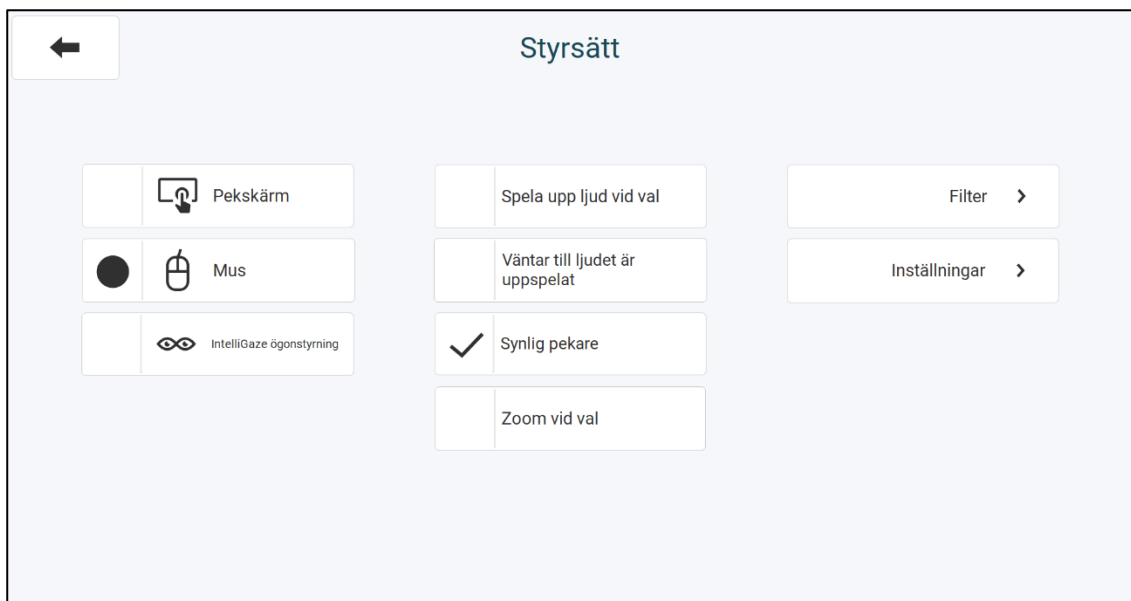


Inställningar i PODD 60:



Redigera: Tillåter redigering av innehållet i PODD.

6.1.1 Styrsett



Ange vilket styrsett som ska användas.

För varje driftläge finns detaljerade inställningar i den högra kolumnen under **Filter** och **Inställningar**. Följande inställningar styr även programmets beteende:

Spela upp ljud vid val: Ett klickande ljud spelas upp när ett val görs.

Visa muspekare: Visar och döljer muspekaren.

Väntar till ljudet är uppspelat: Nytt val registreras inte förrän ljuduppspelningen är klar.

Zoom vid val: Första trycket zoomar (förstorar) den del av skärmen som användaren tryckt på, nästa tryck väljer fält. Detta minskar kravet på precision och gör det möjligt för fler att använda program med många eller små fält.

OBS: Inställningen *Ögonstyrning* gäller endast IntelliGaze ögonstyrning. För användning av andra system, välj *Mus* och stäng av *Dwell*.

6.1.2 Filter

Filtrering av dubbeltryck: förhindrar oönskade dubbelklick.

Filter för tryck (Hold function): anger hur länge man måste trycka innan ett val registreras. Kan vara lämpligt för användare som oavsiktligt kommer åt skärmen eller manöverkontakten.

6.1.3 Inställningar (styrsett)

Använd dwell: anger att PODD ska styras med Dwell (automatiskt val efter angiven tid). Fält för Dwell på/av kommer att visas på alla sidor i programmet. Funktionen för att läsa upp det som har skrivits till meddelandefältet flyttas från meddelandefältet till ett eget fält, för att undvika oavsiktlig uppläsning när man ser/läser det som är skrivet.

Dwell på/av: När Dwell är valt kan man välja att utföra funktionen Dwell av/på direkt när Dwell-fältet väljs, eller att gå via en bekräftelsesida. Detta anges under **Inställningar| Anpassa program|Bekräftelse vid dwell**. När bekräftelse används kommer Dwell-fältet öppna en ny sida med två stora fält; oj för att gå tillbaka till föregående sida utan att göra någon ändring och Dwell för att stänga av/på Dwell.

Dödzon: förhindrar att markören visar små vibrerande rörelser. Kan vara lämpligt i kombination med musförstärkare för att stabilisera pekaren.

Förstärkare: (gäller mus) gör det möjligt att förstärka känsligheten upp till 20 gånger. Detta kan t.ex. vara användbart för att kontrollera huvudmusen vid små huvudrörelser, eller för att flytta muspekaren snabbare med en joystick.

Magnetisk: (gäller mus) drar muspekaren in till mitten av fältet för att göra det enklare att välja önskat fält.

Kom ihåg dwell per fält: förhindrar att nedräkningstiden startar om i de fall man flyttar fokus bort från fältet innan val är gjort.

Dwell-markering: välj mellan fyra olika visuella former för visning av Dwell och nedräkningstid.

Statusfönster: (gäller ögonstyrning) välj om visualiseringen av statusfönstret ska vara **Visa, Visa och göm automatiskt** eller **Göm**.

Position för statusfönster: (gäller ögonstyrning) välj mellan fem olika placeringar av Statusfönstret på skärmen.

6.1.4 Kalibrering (vid ögonstyrning)

Ögon: Välj vilket **Öga som ska användas** för kalibrering.

Antal punkter: Välj antal kalibreringspunkter.

Kalibreringsläge: Välj **Långsam upplärning** vid behov av långsam kalibrering eller förstorade punkter.

Punkt: Välj mellan sex olika symboler för hur kalibreringspunkten ska visas under kalibrering.

Kalibrera: Starta startar kalibreringen. **Förbättra** förbättrar de bestämda punkterna som felade under den senaste kalibreringen.

Resultat: Visar resultatet av kalibreringen.

6.2 Språknivå

6.2.1 PODD 15

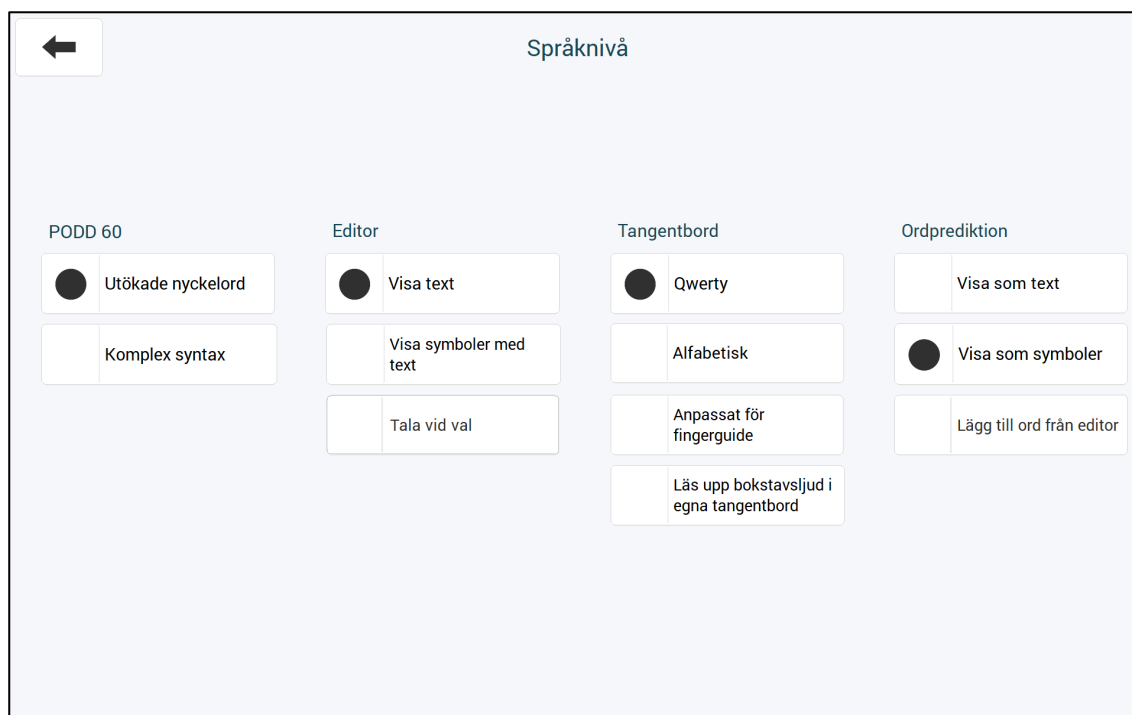
← Språknivå

| PODD 15 | Editor | Tangentbord | Ordprediktion |
|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|
| <input checked="" type="radio"/> Förskola | <input checked="" type="radio"/> Visa symboler med text | <input type="radio"/> Grupperad | <input checked="" type="radio"/> Visa symboler |
| <input type="radio"/> Skola | <input type="radio"/> Visa text | <input checked="" type="radio"/> Qwerty | <input type="radio"/> Visa text |
| | <input type="radio"/> Tala vid val | <input type="radio"/> Alfabetisk | <input type="radio"/> Lägg till ord från editor |
| <input type="radio"/> + version | | <input type="radio"/> Läs upp bokstavsljud i egna tangentbord | |
| <input type="radio"/> Har inga husdjur | | | |

Välj mellan **Förskola** och **Skola**, samt ange om språknivå PODD 15 eller PODD 15+ ska användas. De inledande kapitlen i detta dokument beskriver egenskaper, målgrupper och skillnader mellan de två nivåerna.

Tangentbord: Välj mellan **Grupperad**, **Qwerty** och **Alfabetiskt** tangentbord. Om fingerguide ska användas ska *Grupperad* väljas.

6.2.2 PODD 60



Välj mellan de två språknivåerna **Utökade nyckelord** och **Komplex syntax**. De inledande kapitlen i detta dokument beskriver egenskaper, målgrupper och skillnader mellan de två nivåerna.

Tangentbord: Välj mellan qwerty och alfabetiskt tangentbord. Om fingerguide ska användas ska *Anpassat för raster* väljas.

6.2.3 I både PODD 15 och PODD 60

Ordprediktion: Välj om ordprediktionsfälten ska visa symboler eller bara text. När symboler är valt, prioriteras symboler som används i PODD 60 (både standardinnehållet och egna ord som har lagts till som individuell anpassning). Därefter hämtas symboler från vald bildbank(er). För att ändra vilka PCS-baser som ska visas, se kapitel *Välj PCS bildbanker*.

Lägg till ord från editor: Välj om ord som inte finns i ordlistan ska sparas när de skrivs. Ord som läggs till i ordlistan från meddelandefältet kommer då att visas i ordprediktionsfälten.

Editor: Ange om innehållet i meddelandefältet ska skrivas med symboler (om det finns) eller med endast text.

Tala vid val: Det är möjligt att ange att varje ord/fält i programmet ska läsas som det skrivs i editorn. Detta är en funktion som rekommenderas att bara användas av barn i jollerstadiet och som därefter bör stängas av. Användning av uppläsning av enstaka ord/fält kan bli en hinder vid meningsuppbyggnad. För mer avancerad användning kan det vara lämpligt att ha möjlighet att stänga av och sätta på funktionen själv, baserat på vilken situation man är i.

I PODD 15 kan denna funktionen endast stängas av och sättas på från inställningssidorna (styrt av stödperson). I PODD 60 kan man också välja att låta användaren stänga av och sätta på funktionen själv. Se avsnittet *Anpassa program*.

Läs upp bokstavsljud i egna tangentbord: På egna tangentbord, som skapas när du redigerar programmet, kan man välja om bokstavsljudet ska läsas upp när du skriver. Denna inställning påverkar inte PODD-programmets huvudtangentbord.

6.2.4 Välj PCS bildbanker

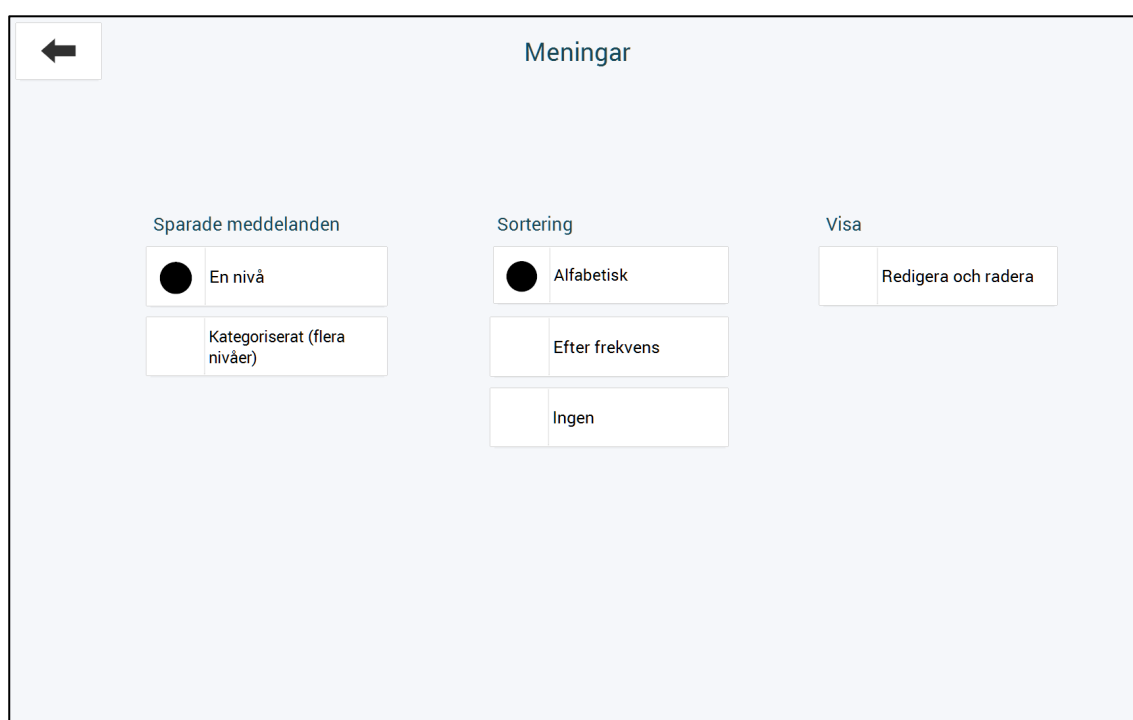
Följande PCS bildbanker medföljer Elektronisk PODD:

- PCS Färger (standard)
- PCS Svart Vit (valbar)
- PCS Högkontrast (valbar)

För att lägga till eller ta bort PCS bildbanker, gör så här:

1. Avsluta Elektronisk PODD
2. Gå till **Kontrollpanelen|Appar och funktioner**.
3. Sök efter *Rolltalk Designer – PCS Bildbanker*.
4. Välj *Ändra* och starta installationsprogrammet. Välj alternativet *Ändra* och sedan vilka bildbanker som ska läggas till eller tas bort. Slutför installationen.
5. Starta Elektronisk PODD.

6.3 PODD 60: Meningar



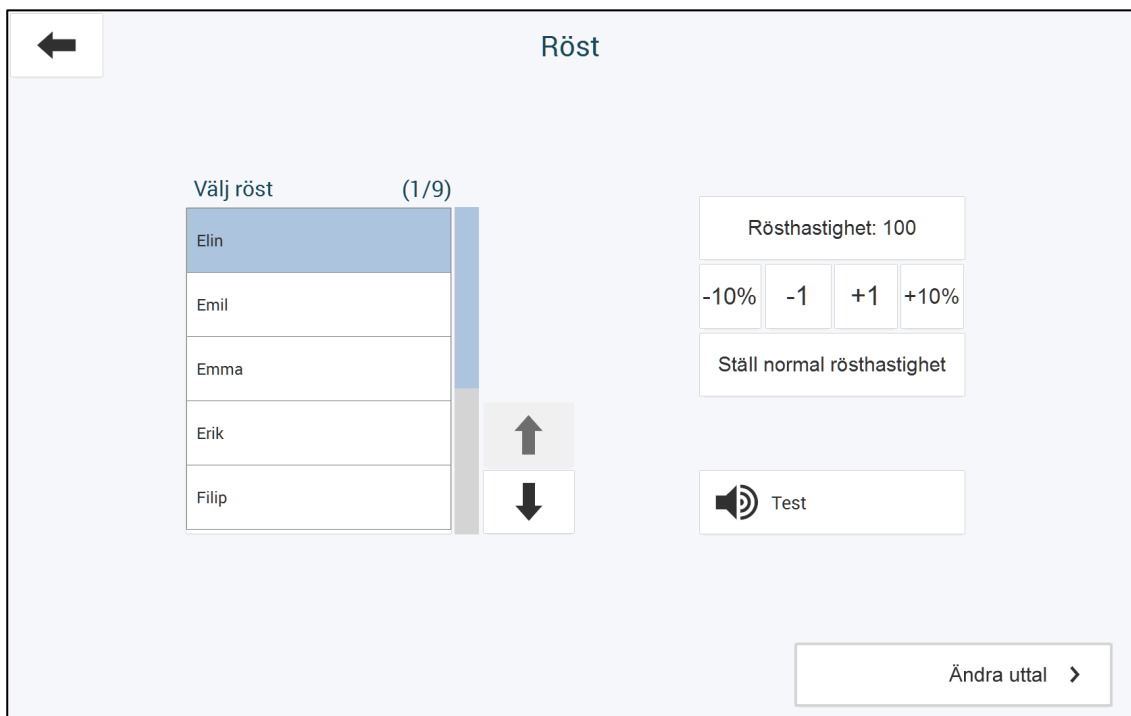
Dessa inställningar gäller för programområdena *Sparade meddelanden*, *Mina berättelser* och *Sparat arbete (skola)* i PODD 60.

Sparade meddelanden (gäller inte för *Mina berättelser* och *Sparat arbete*): välj om alla sparade meddelanden ska samlas i en grupp (en nivå) eller grupperas i kategorier.

Sortering: Välj om meningarna ska sorteras alfabetiskt, efter frekvens eller om de inte ska sorteras (visas i så fall i den ordning de skapades).

Visa: Ange om funktioner för att redigera och ta bort kategorier och meningar ska vara tillgängliga för användaren.

6.4 Röster



Välj röst: välj först vilken röst som ska användas. Justera därefter till önskad hastighet. Använd *Test*-knappen för att höra hur uppläsning med vald talesyntes-röst och hastighet kommer att låta.

Ändra uttal: Om enstaka ord uttalas annorlunda än önskat, kan uttalet ändras. Observera att detta är kopplat till varje röst för sig. Välj därför först vilken talesyntes-röst som ska användas. **Skriv ord** fylls i med det ord som ska ändras (korrekt skrivet). Under **Uttal** skriver man ordet med korrigeringen (t.ex. mellanrum, utropstecken, frågetecken, andra bokstäver) för att få uppläsningen att låta bra. Fonetisk skrivning kan också användas direkt i detta fält. Välj *Lägg till* för att spara det nya uttalet. Från listan med sparade uttalsändringar kan ord hämtas, redigeras och tas bort.

6.5 Anpassa program

← Anpassa program

Visa

Bekräfta vid "Radera allt"

Avsluta program

Tala vid val

Bekräfta vid dwell

Annat

Lösenord för inställningar

Inställningar för skärm >

Bekräfta vid "Radera allt": Välj om innehållet i meddelandefältet ska tas bort direkt när fältet *Radera allt* väljs, eller om en bekräftelsesida med möjlighet att ångra ska visas.

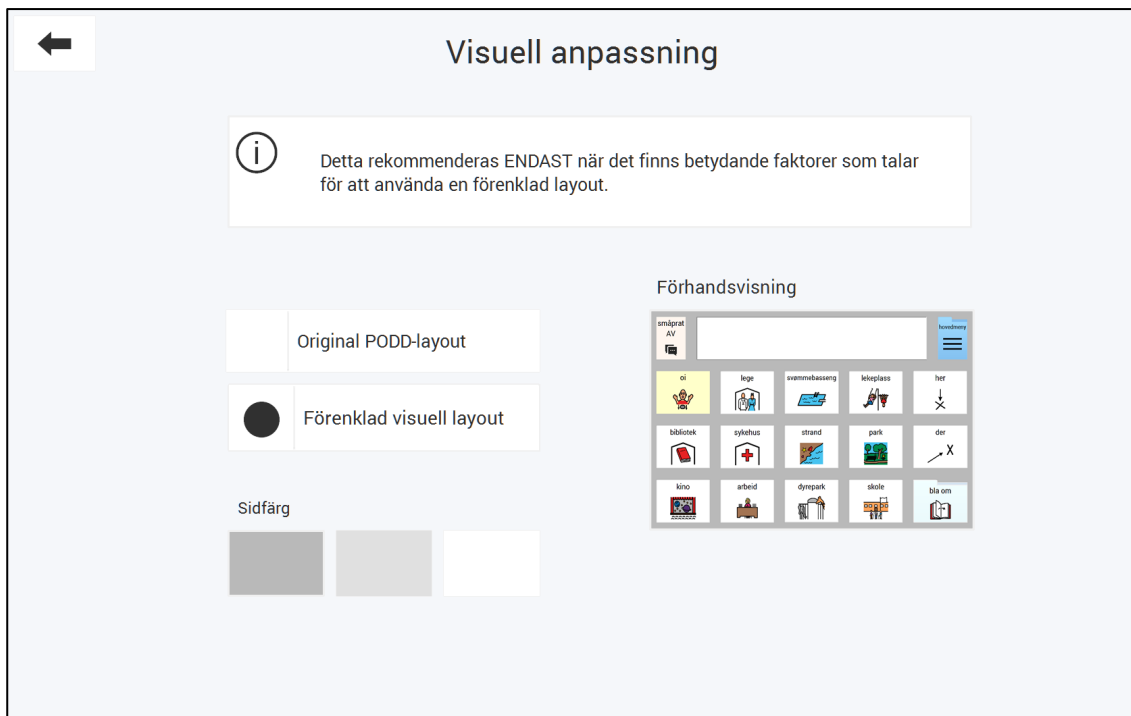
Avsluta program: Ett fält som avslutar PODD-programmet läggs till på inställningssidan.

Tala vid val: Se beskrivning av funktion i avsnittet *Språknivå*. Här kan man välja om användaren själv ska kunna stänga av och sätta på funktionen. När detta är valt, blir Tala vid val tillgängligt på sidan *Redigera och inställningar*.

Lösenordskydda inställningar: Det är möjligt att lösenordskydda alla inställnings- och redigeringsfunktioner. När lösenordsskydd används första gången får man ange önskat lösenord. För att sedan komma till inställningar måste det angivna lösenordet anges.

Vid batteridrift: När enheten går på batteridrift kan man välja om skärmen alltid ska vara på, eller om den ska slås av efter 10 minuters inaktivitet. Skärmen sätts då på igen när man rör på skärmen. För de användare som klarar av att skärmen slås av automatiskt kan man få en väsentligt förlängd batteritid. Denna funktion fungerar i Windows 7 och nyare.

Visuell anpassning (endast PODD 15): I PODD 15 kan man använda en förenklad visuell layout. Detta rekommenderas *endast* när det finns betydande faktorer som talar för att använda en förenklad layout. Den visuella förenklingen består av att alla sidor får samma färg (vit eller två grånyanser), och de färgade fältramarna ersätts av en ljusgrå fältram. De färgade fälten behåller sina färger, eftersom de är väsentligt för att indikera för navigering och innehåll i PODD-systemet. Det är alltid möjligt att gå tillbaka till original-layouten.



6.6 Administrera program

Administrera program kan både göras från denna meny och från genvägen PODD Anpassa på skrivbordet. Se *Administrera program* på sida 18 för beskrivning av denna meny punkt.

7. Redigera Elektronisk PODD

Det mesta av innehållet i Elektronisk PODD är tillgängligt för redigering. Symbol och text kan ändras, tomma fält kan fyllas med utökad vokabulär, och man kan utöka programmet med nya undersidor.

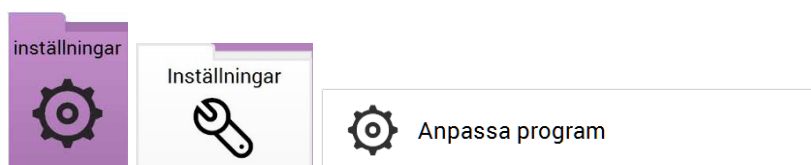
För att göra det tryggt att redigera är vissa fält undantagna från att kunna redigeras. Detta gäller fält som måste lämnas orörda för att behålla funktioner; fält som länkar till undersidor, delar av det fasta kärnförrådet och programfunktioner. Detta gör det säkert att redigera.

När du redigerar ordförråd är det viktigt att se innehållet i sammanhang med praktisk användning. Både för ordförråd inom aktuellt tema/område, men också för flödet vid navigering mellan sidor.

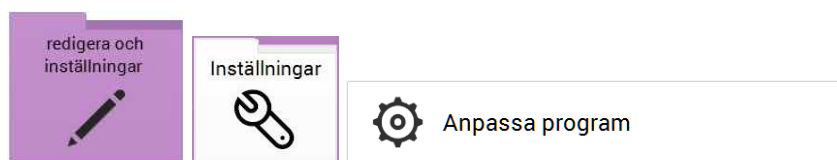
Vid normal användning är redigeringsfunktionerna gömda. Detta för att förhindra oavsiktlig åtkomst till redigering. Redigeringsfunktionerna kan antingen aktiveras via ett menyval, eller genom att trycka på F7 på tangentbordet. Tryck på F7 en gång till för att avsluta redigeringsläge och återgå till normal användning.

För att aktivera redigeringsfunktioner via meny, gå till **Anpassa program**.

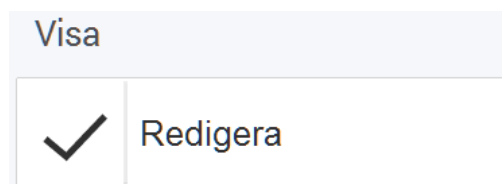
Redigera i PODD15:



Redigera i PODD 60:



Se till att **Redigera** är valt.



Gå sedan tillbaka.

Alla innehållssidor har nu två fält till höger om redigeraren, **Redigera** och **Avsluta redigering**. Gå till den sida där du vill göra ändringar. Välj **Avsluta redigering** för att återgå till normalt användarläge.

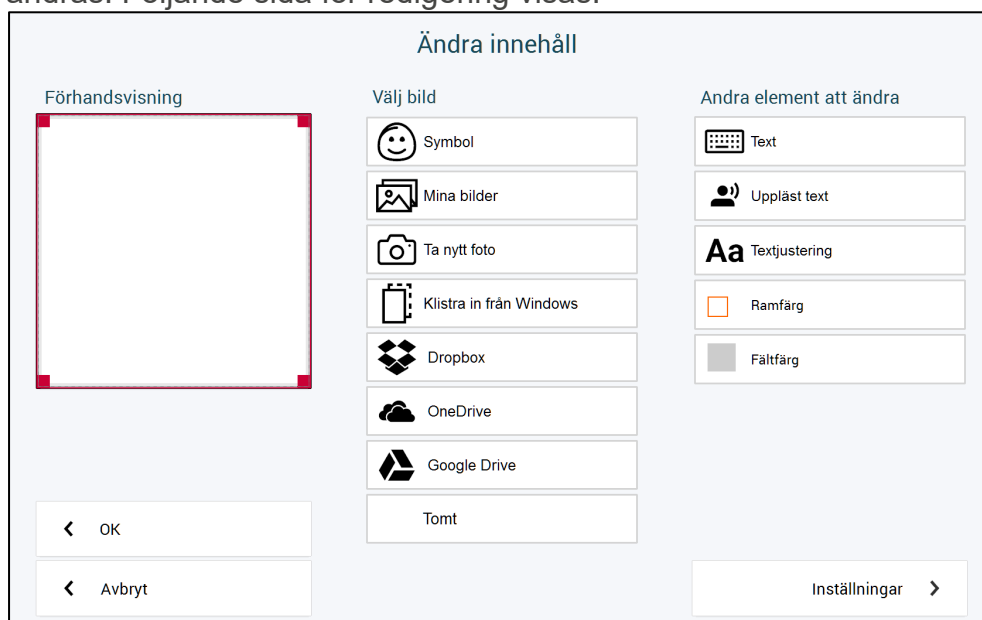
Följande exempel är från sidan *Affärer* under *Platser* i PODD 60.

7.1 Lägg till eller ändra innehåll i ett fält

- Välj *Redigera*-fältet till höger om meddelandefältet. Sidfärgen ändras till grönt för att visa att sidan är i redigeringsläge. Tre nya fält visas i övre högra hörnet, *Fält*, *Kommando* och *Skapa ny sida*.
- Klicka på det fält som du vill redigera. Fältet får en röd och prickad markering, som visar att det är valt;



- Välj *Fält* från övre högra hörnet, för att ange att det är innehållet i fältet som ska ändras. Följande sida för redigering visas:



7.1.1 Välj bild – Symbol

Här kan man söka efter symboler i de bildbaser som är installerade (PCS som standard).

Tryck på *Symbol* för att komma till söksidan för bilder.

Skriv in hela namnet på den önskade symbolen och tryck på *Sök* för att se resultatet. Om någon av symbolerna redan används visas bilden med streckad ram:



Markera önskad bild och tryck på *OK*, eller tryck på *Ny symbolsökning* för att söka efter en annan symbol.

7.1.2 Välj bild – Mina bilder

Här visas de bilder som ligger i mappen *Mina bilder* på enheten.

Tryck på *Mina bilder* för att komma till bildvisningssidan. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

7.1.3 Välj bild – Ta nytt foto

Tryck på *Ta nytt foto* för att fotografera med inbyggd kamera. Kamerainställningar kan behöva göras, se kapitel *Kamerainställningar*.

Tryck på *Ta foto*. Bilden sparas och öppnas i *Mina bilder*. Tryck på *OK* om bilden ska användas eller på *Ny bild* för att komma tillbaka till *Ta nytt foto*.

Om bilden inte ska användas, kan den raderas genom att trycka på *Ta bort* i *Mina bilder*.

7.1.4 Välj bild – Klistra in från Windows

Kopiera en bild från ett annat program på enheten och välj *Klistra in från Windows* för att lägga in bilden i fältet.

7.1.5 Välj bild – Dropbox

För att kunna använda bilder från Dropbox måste det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *Välj nätlagringstjänster*.

Tryck på *Dropbox* för att komma till Dropbox bildvisning.

Välj *Visa bild* för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

7.1.6 Välj bild – OneDrive

För att kunna använda bilder från OneDrive det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *Välj nätlagringstjänster*.

Tryck på *OneDrive* för att komma till OneDrive bildvisning.

Välj *Visa bild* för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

7.1.7 Välj bild – Google Drive

För att kunna använda bilder från Google Drive måste det vara installerat på enheten, med en mapp "Rolltalk Sky Pictures" som bilderna hämtas från. Se kapitel *Välj nätlagringstjänster*.

Tryck på *Goole Drive* för att komma till Google Drive bildvisning.

Välj *Visa bild* för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

7.1.8 Användardefinierad mapp

Det är möjligt att ange en valfri mapp att hämta bilder från, se kapitel *Välj användardefinierad mapp*. Mappen kan ligga på enheten eller på ett anslutet nätverk.

Tryck på *Användardefinierad mapp* för att komma till mappens bildvisning.

Välj *Visa bild* för att se bilderna en och en och i större storlek. Markera önskad bild och tryck på *OK*.

7.1.9 Ta bort symbol och text

Tryck på *Tomt* för att ta bort symbol och text från fältet.

7.1.10 Text

Ange den text som ska visas på fältet och tryck *OK*.

7.1.11 Uppläst text

Om texten som ska skrivas till meddelandefältet och/eller läsas upp när fältet väljs ska vara annan än den text som står på fältet, anger man det som ska skrivas och/eller läsas upp här.

Skriv in önskad text och tryck på *OK*.

7.1.12 Textjustering

Justera textstorleken, ramfärg och fältfärg och tryck på *OK*.

7.2 Inställningar (ändra innehåll)

7.2.1 Kamerainställningar

Välj *Inställningar* och sedan *Kamera* för att göra kamerainställningar.

Markera önskad kamera under *Välj kamera*.

Tryck på önskad bildstorlek under *Välj bildstorlek*, vi rekommenderar att använda den största bildstorleken. Knapparna *Upp* och *Ned* kan användas för att bläddra i listorna.

7.2.2 Välj nätlagringstjänster

Välj *Inställningar* och sedan *Nätlagringstjänster* för att välja vilka av nätlagringstjänsterna som ska visas i vyn *Ändra innehåll*.

För att använda Dropbox, OneDrive eller Google Drive måste respektive program först installeras. Enheten måste också ha internetanslutning.

1. Installera önskad nätlagringstjänst.
2. Logga in med användare och lösenord.
3. Öppna Utforskaren i Windows och gå till aktuell mapp för nättjänsten.
4. Skapa mappen "Rolltalk Sky pictures".
5. Lägg in de bilder som ska användas i mappen.

7.2.3 Välj användardefinierad mapp

Det är möjligt att ange en valfri mapp att hämta bilder från. Mappen kan ligga på enheten eller på ett anslutet nätverk.

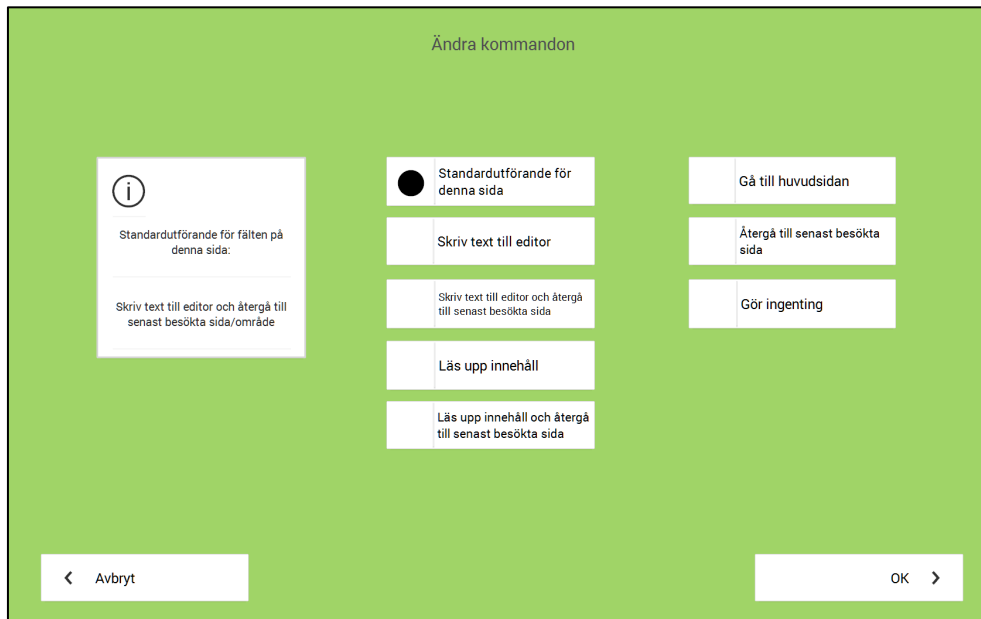
1. Öppna Utforskaren i Windows och gå till aktuell mapp.
2. Markera och kopiera sökvägen till mappen överst i fönstret.
3. Gå till *Inställningar* och *Användardefinierad mapp*. Klistra in den kopierade sökvägen.

7.3 Ändra kommando

När redigering är aktiverat, visas fältet *Kommando* överst på skärmen. Detta används för att ändra ett fälts beteende. Alla fält är fördefinierade att ha kommandon som utför ett standardutförande för den aktuella sidan.

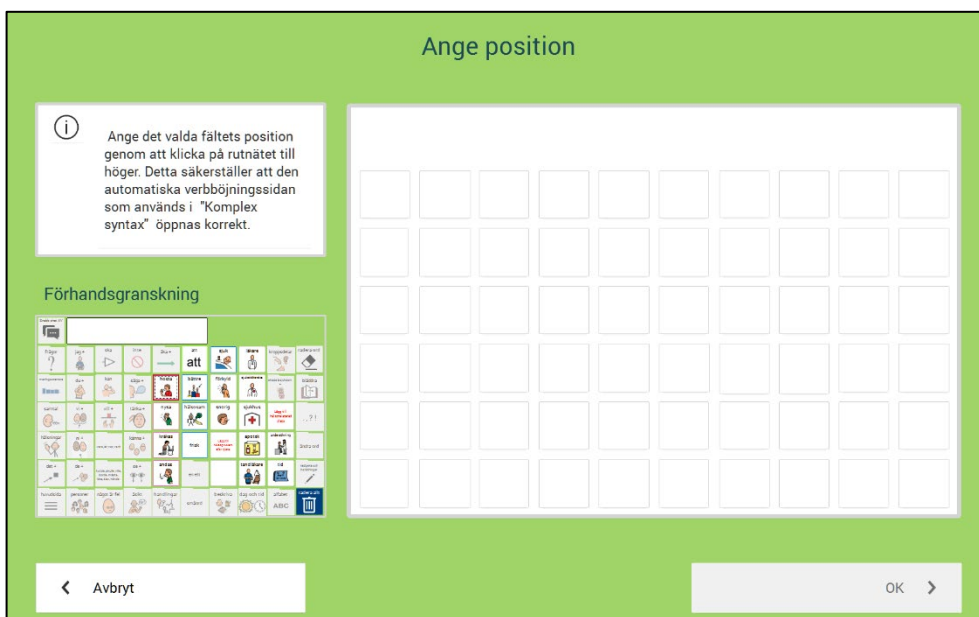
Om man vill ändra beteende hos ett fält, t.ex. om man på en sida som stängs automatiskt, vill att ett fält ska skriva till meddelandefältet och stanna kvar på sidan, gör följande:

- Aktivera redigering.
- Välj aktuellt fält genom att trycka på det.
- Välj fältet *Kommando* överst på sidan. Följande vy visas:



- Välj önskat beteende och tryck på *OK*.

I *PODD 60* finns dessutom ett eget val för att lägga till beteende för verb-fält när man redigerar en områdessida. Välj detta för att säkerställa att man får direkt tillgång till att böja verbet i *PODD 60 komplex syntax*. När verb-alternativet är valt och man trycker på *OK*, visas denna vy:



Ange det valda fältets position i rutnätet till höger. Detta gör att den förutsägbara verböjningspopupen öppnas på rätt plats.

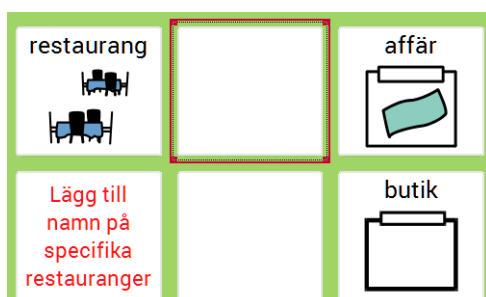
7.4 Skapa ny sida

7.4.1 Typer av sidor

I PODD används flera olika sidtyper som passar till olika kommunikationsfunktioner. För att göra det enklare att skapa nya sidor innehåller PODD mallar för dessa sidor.

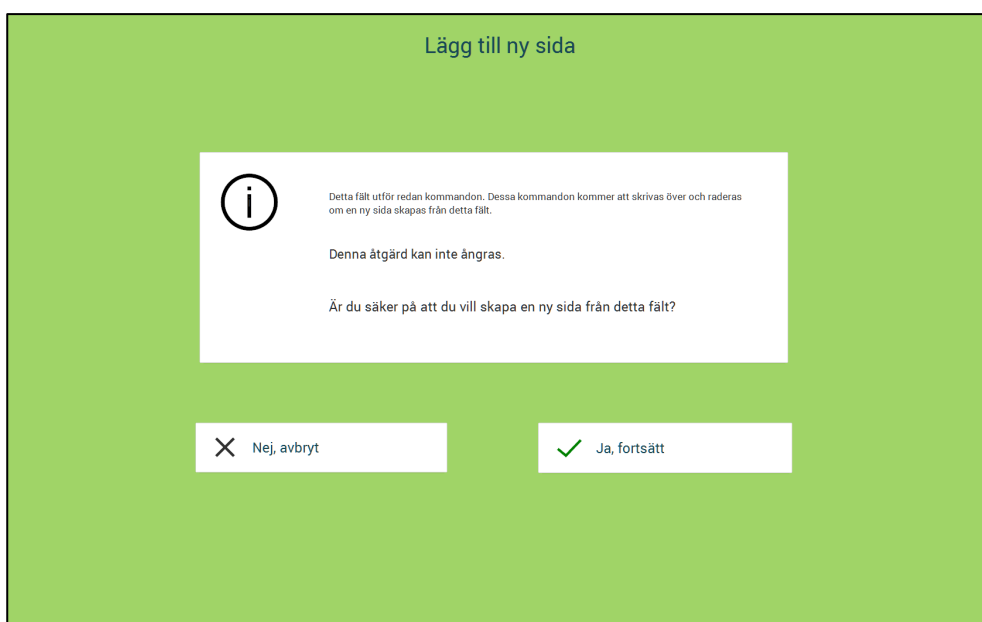
Från redigerbara fält i programmet kan man skapa nya undersidor.

- Välj *Redigera*-fältet till höger om meddelandefältet. Sidfärgen ändras till grönt för att visa att sidan är i redigeringsläge. Tre nya fält visas i övre högra hörnet, *Fält*, *Kommando* och *Skapa ny sida*.
- Klicka på det fält som du vill ska vara ingång till en ny sida. Fältet får en röd och prickad markering, som visar att det är valt;



- Välj *Skapa ny sida* från översta högra hörnet, för att ange att det ska skapas en ny undersida härifrån. Första steg är att ange vilket innehåll detta *ingångsfält* ska ha.

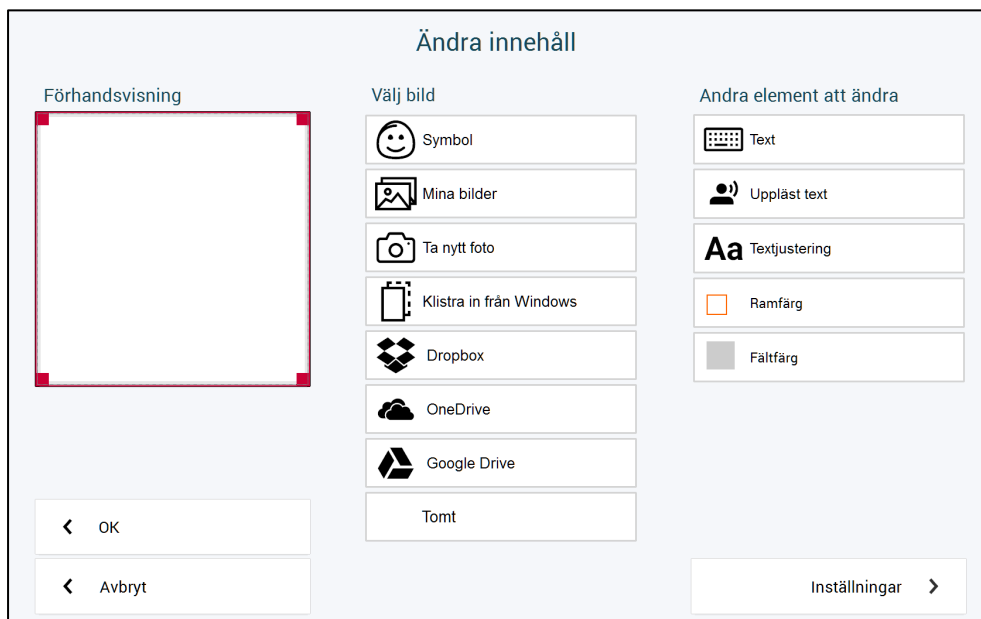
Om fältet redan har ett kommando kommer följande meddelande att visas:



Om du inte vill skriva över de kommandon som fältet har (t.ex. skriva fältets innehåll till meddelandefältet eller öppna en undersida som redan är kopplad till fältet), välj *Nej, avbryt*.

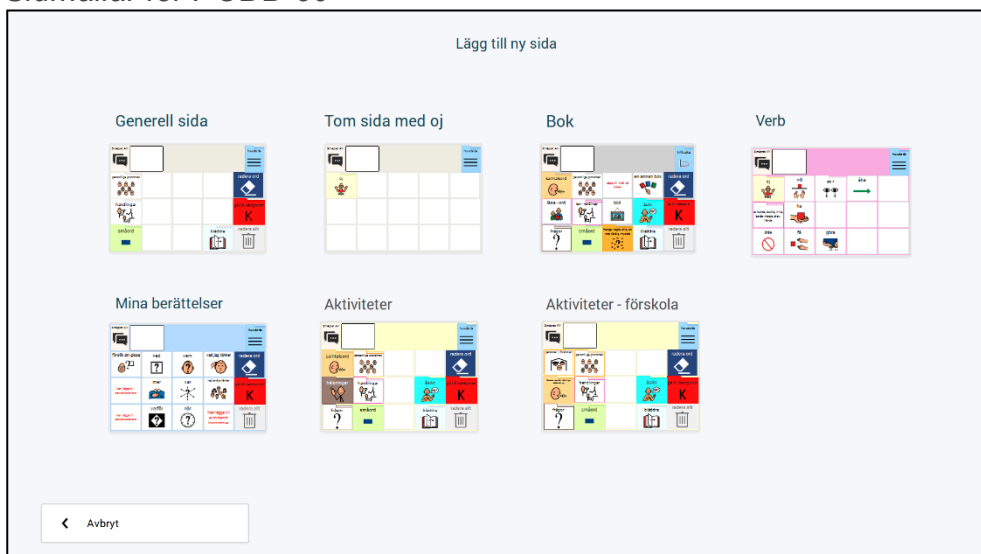
Om du vill skriva över fältets kommandon, välj *Ja, fortsätt*.

- Följande vy för redigering visas:



Följ stegen beskrivna i kapitel *Lägga till eller ändra innehåll i ett fält* för att ange hur fältet ska se ut. Om fältet redan har innehåll (symbol/text), välj OK.

Nästa steg är att välja vilken sidmall som ska användas för den nya sidan. Se beskrivning av varje sidmall för PODD 15 och PODD 60 nedan i kapitel *Sidmallar för PODD 15* och *Sidmallar för PODD 60*

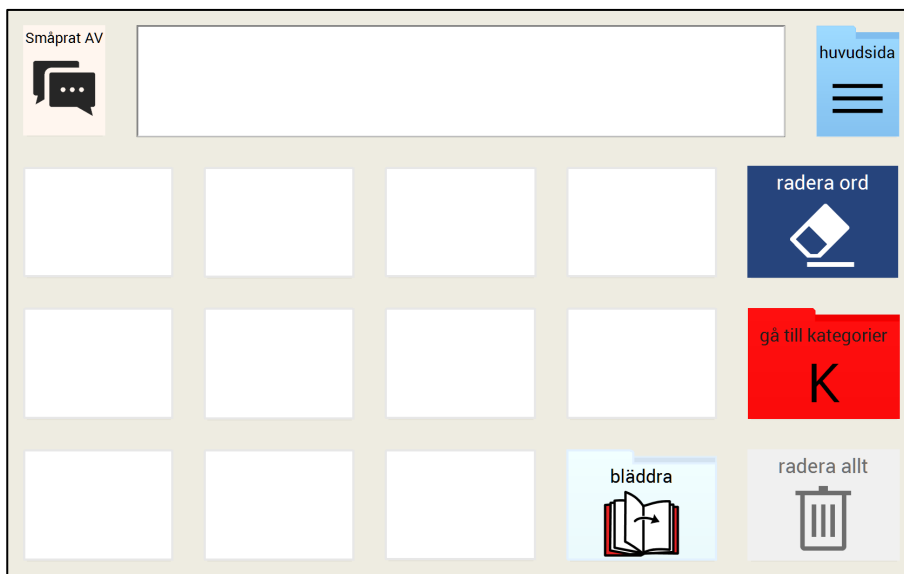


Klicka på en sidmall för att se en större förhandsvisning. Från förhandsvisningen kan du antingen avbryta och gå tillbaka till översikten, eller skapa den nya sidan baserad på vald sidmall.

7.4.2 Sidmallar för PODD 15

7.4.2.1 PODD 15 Generell sida med länkar

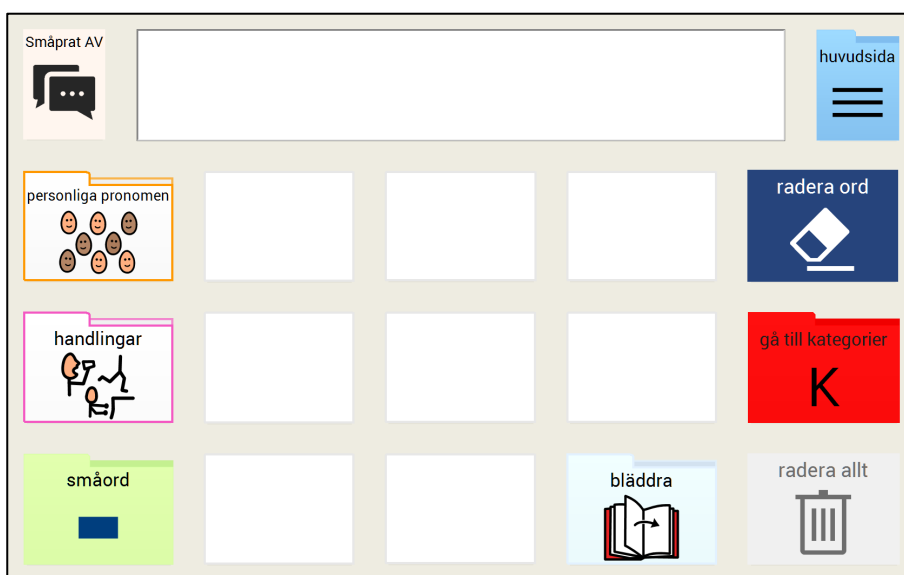
- Används generellt som förstasida i ett område.
- Fyra navigeringsfält finns till höger på denna sida: *HUVUDSIDA*, *RADERA ORD*, *GÅ TILL KATEGORIER* och *RADERA ALLT*.
- SMÅPRAT-fält överst på sidan till vänster om meddelandefältet.
- Har 11 eller 8 tomma fält som kan fyllas med ord/länkar (beroende på om PODD 15 eller PODD 15+ är valt).
- *BLÄDDRA* (nederst till höger).



Generell sida med länkar i PODD 15

För PODD 15+ visas dessutom;

- Fält med länkar till popups för *PERSONLIGA PRONOMEN*, *HANDLINGAR* och *SMAORD*.



Generell sida med länkar i PODD 15+

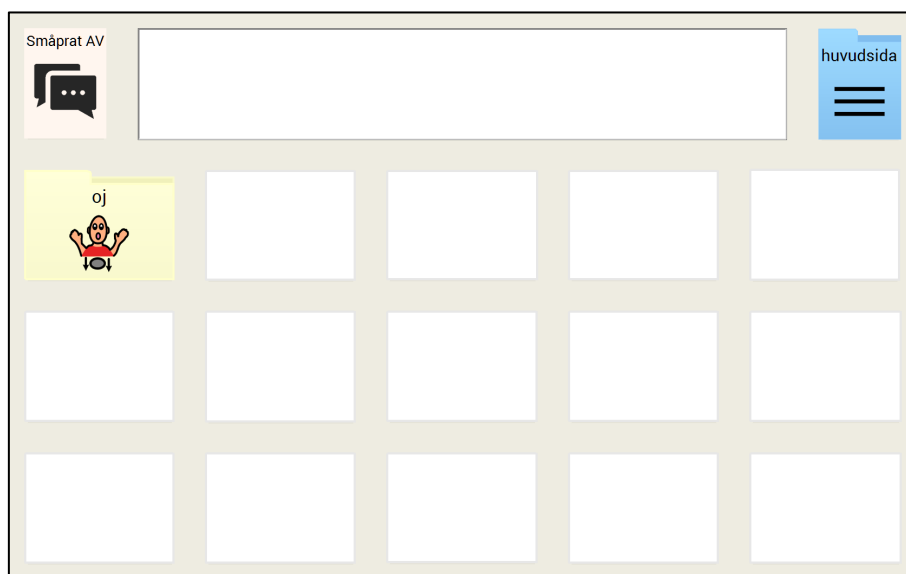
Förutom att anpassa vokabuläret på denna sida, måste relevant ordförråd läggas till på sida 2 (från *BLÄDDRA*) och under *HANDLINGAR*.

- Aktivitetsfältet länkar i varje område till olika popups med kärnverb och utvalda verb som passar till det aktuella området (förutsägbart associerat ordförråd).
- Aktivitets-popup innehåller kärnverb och länkar med sin vanliga placering (för att stödja automatisering av användandet av samma fält på olika sidor).
- Det finns 8 tomma fält där man kan lägga till sektionsspecifika och förväntade associerade verb. Observera att verben som redan finns på sidan eventuellt kan tas bort om de inte förväntas att höra till det nya området.

7.4.2.2 *PODD 15 Tom sida med OJ*

Denna sidmall har tomma fält och en länk till föregående sida (OJ).

- Används generellt som andrasida och efterföljande sidor i ett område.
- De flesta fälten på denna sida är programmerade att stänga popup-sidorna när de valts.
- *OJ* finns överst till vänster och stänger sidan utan att välja något.
- Plats att lägga till 14 ord/symboler.
- Vid behov av fler efterföljande undersidor kan en ny sida baserad på denna sidmall skapas från fältet i nedre högra hörnet. Använd symbolen *BLÄDDRA* på fältet för att följa mönstret från resten av *PODD 15*.



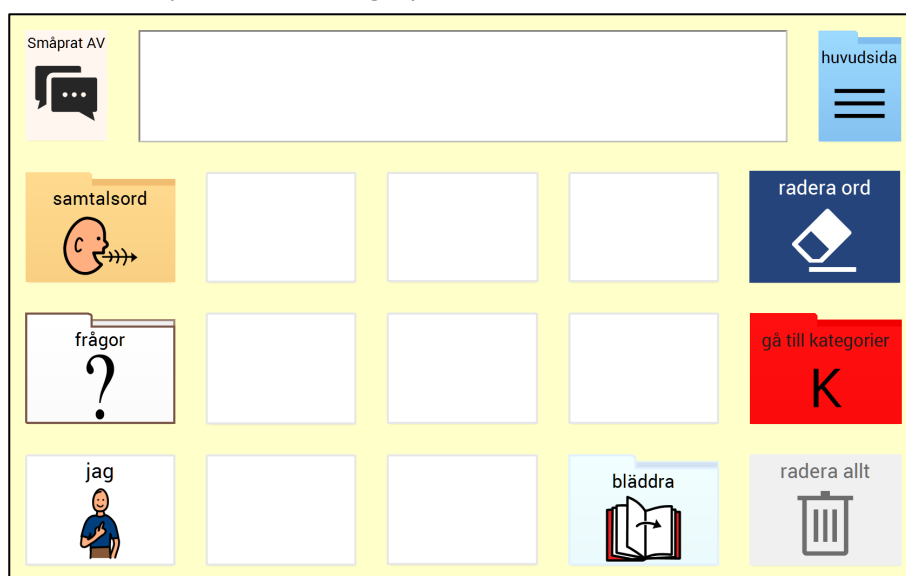
Sidmall för tom sida med OJ i PODD 15

OBS: denna popup är programmerad att stängas automatiskt när ett fält är valt. Om något fält ska kunna väljas utan att stänga popupen, måste fältets kommando redigeras. Se kapitel *Ändra kommando* på sida 48 för beskrivning.

7.4.2.3 PODD 15 Aktivitetsspecifika sidor

Används till aktivitetsspecifika sidor som är utformade för att stödja interaktion under en pågående aktivitet.

- Används som förstasida i ett aktivitetsspecifikt område.
- Fyra navigeringsfält finns till höger på denna sida: *HUVUDSIDA*, *RADERA ORD*, *GÅ TILL KATEGORIER* och *RADERA ALLT*.
- *SMÅPRAT*-fält överst på sidan till vänster om meddelandefältet.
- Fält med länkar till popups för *SAMTALSORD* och *FRÅGOR*.
- Har 9 eller 4 tomma fält som kan fyllas med ord/länkar (beroende på om PODD 15 eller PODD 15+ är valt).
- *BLÄDDRA* (nederst till höger).



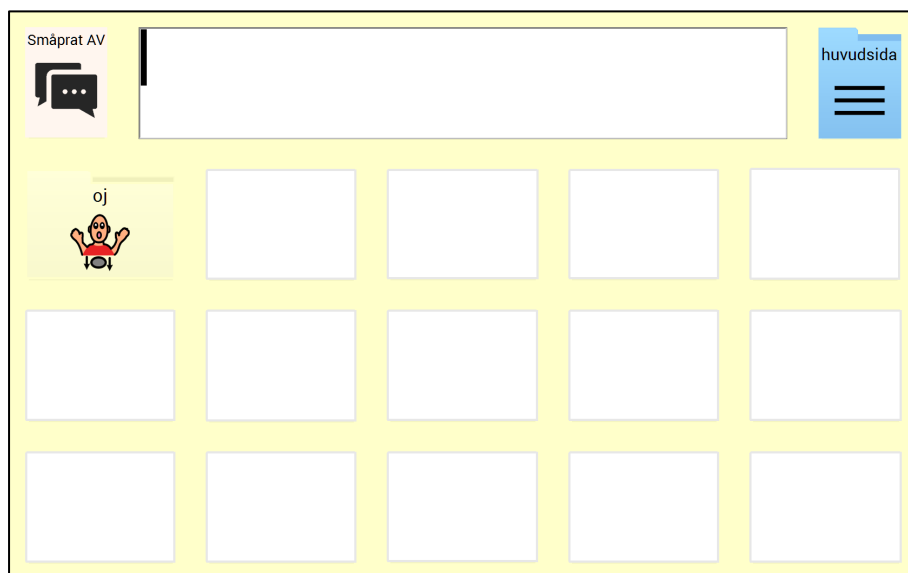
Sidmall för första aktivitetssida i PODD 15

För PODD 15+ visas dessutom;

- Fält med länkar till popups för *SAMTALSORD*, *HÄLSNINGAR*, *FRÅGOR*, *PERSONLIGA PRONOMEN*, *HANDLINGAR* (länkar till olika sidor för varje aktivitet), *SMÅORD* och *ÅSIKT*.



Sidmall för första aktivitetssida i PODD 15+



Sidmall för andrasida och efterföljande aktivitetssida i PODD 15/PODD 15+

7.4.2.4 PODD 15+ Aktivitetssida för förskola

En alternativ aktivitetsspecifik sida som stödjer interaktion i förskolemiljö och som har extra länkar till:

- **PERSONER I FÖRSKOLAN**
- **FÖRSKOLA SAMTAL** (denna popup inkluderar ytterligare länk till **FÖRSKOLA HÄLSNINGAR, BETEENDE** och **ROPA**)

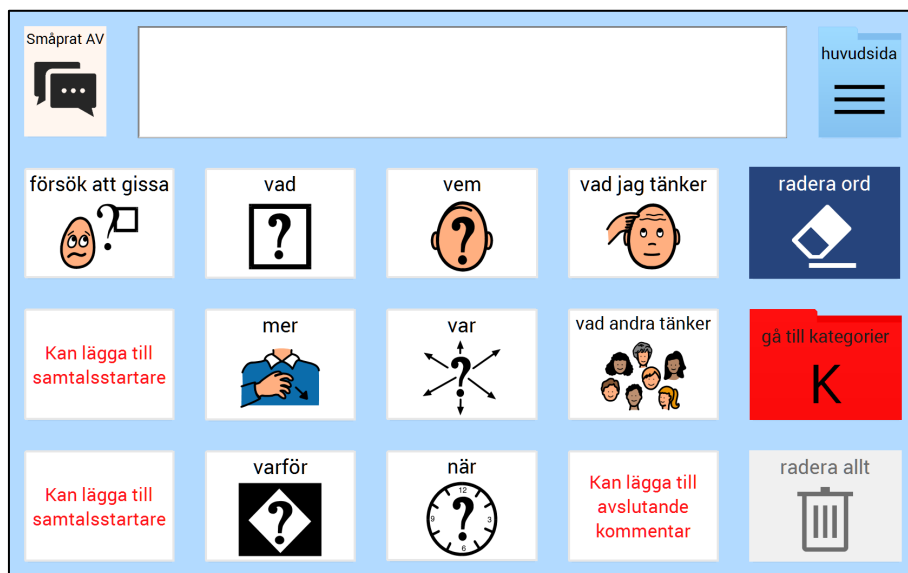


Sidmall för aktivitetssida för förskola i PODD 15+

7.4.2.5 PODD 15 Mina berättelser-sidor

Sida för att spara förberedda berättelser och nyheter.

- Det finns plats för att spara föreslagna samtalsstartare och sammanfattande kommentarer.
- Symboler representerar delar av en berättelse/personlig berättelse/muntlig berättelse.



Sidmall för Mina berättelser-sidor i PODD 15/PODD 15+

Efter att ha byggt en berättelse på denna sida tillsammans med barnet sparar den vuxne delar av berättelsen under de relevanta fälten.

- Aktivera redigeringsläge från inställningssidan (se kapitel *Lägga till eller ändra innehåll i ett fält* på sida 45 för beskrivning).
- Se till att *Redigera*-fältet överst på sidan är *på*.
- Markera aktuellt fält.
- Välj *Fält*.
- En inmatningsvy visas. Skriv in den text som ska skrivas till meddelandefältet när fältet väljs och klicka på *OK*.
- Gör samma för de andra fälten på sidan.

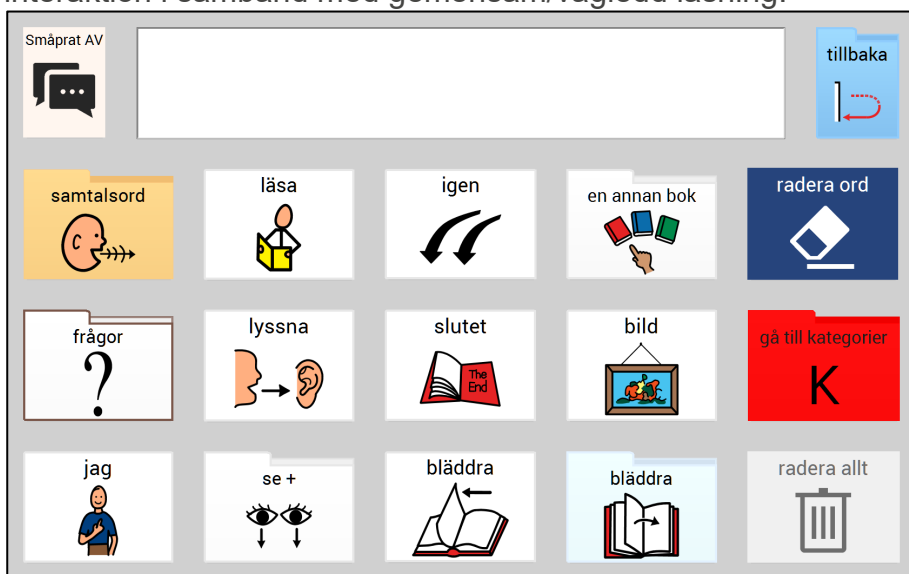
PODD 15 boksidor

Används för bokspecifika sidor och är utformad för att stödja interaktion i samband med gemensam läsning i **förskoleversionen** och **vid arbete med läskompetens och deltagande i skolverversionen**.

7.4.2.6 PODD 15 Boksidor (förskola och skola)

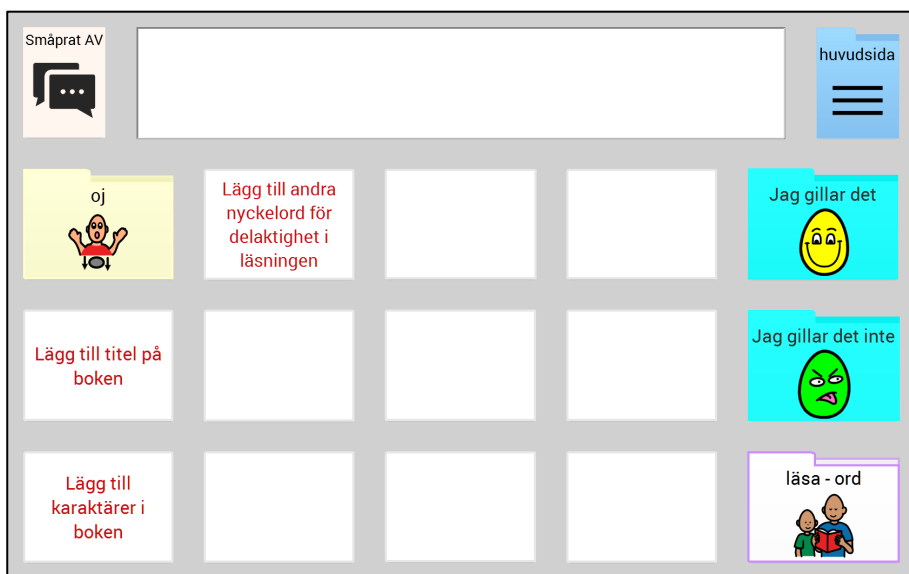
Används för bokspecifika sidor och är utformad för att stödja interaktion i samband med läsning i **förskoleversionen**.

PODD 15 första boksida används som förstasida med ett generellt ordförråd för interaktion i samband med gemensam/vägledad läsning.



Sidmall för första boksida i PODD 15 (förskola och skola)

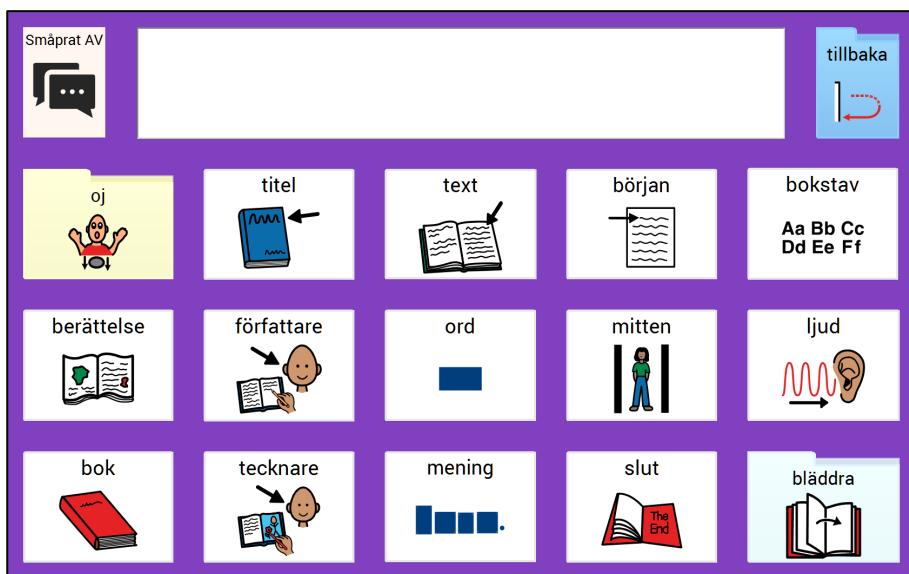
PODD 15 andra boksida används som andrasida. Denna sida innehåller direkta länkar till sidorna **JAG GILLAR**, **JAG GILLAR INTE**, **LÄSA-ORD** (förskola).



Sidmall för andra boksida i PODD 15 (förskola och skola)

Sida LÄSA-ORD (förskola)

LÄSA-ORD-sidan innehåller ordförråd för att prata om böcker och text (utveckling av läs- och skrivfärdigheter).

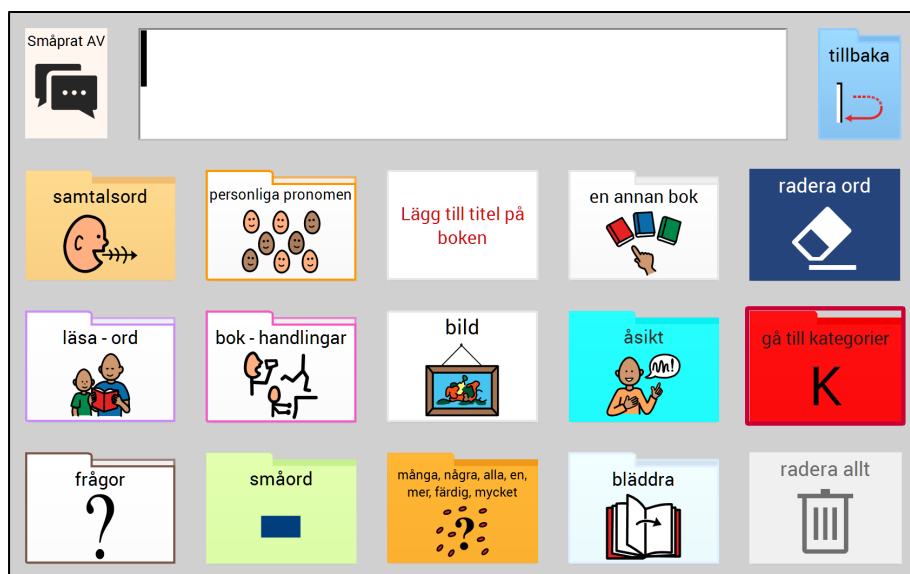


Sidan läsa-ord i PODD 15/PODD 15+ (förskola)

7.4.2.7 PODD 15+ Boksidor (förskola)

PODD 15+ första boksida används som förstasida med generellt ordförråd för interaktion i samband med gemensam läsning. Denna sida innehåller direkta länkar till ÅSIKT och LÄSA-ORD-sidorna.

- Det enda som ska göras på denna sida är att lägga till titeln på boken och använda kommandot **BLÄDDRA** för att gå till den nya andrasidan med ordförråd som passar för den specifika boken.
- **LÄSA-ORD**-sidan innehåller ordförråd för samtal om böcker och text (utveckling av läs- och skrivfärdigheter).



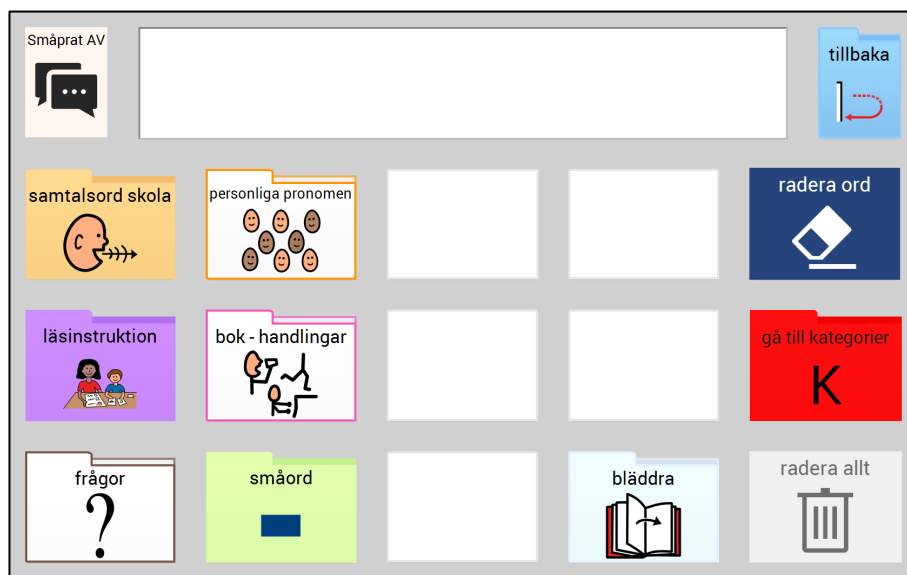
Sidmall för första boksida i PODD 15+ (förskola)

PODD 15+ andra boksida är en tom popup som används för att lägga till bokspecifikt ordförråd på andrasidan i förskoleversionen.

7.4.2.8 PODD 15+ Boksidor (skolversion)

Används för bokspecifika sidor och är utformad för att stödja interaktion i samband med gemensam/vägledad läsning i **skolversionen**.

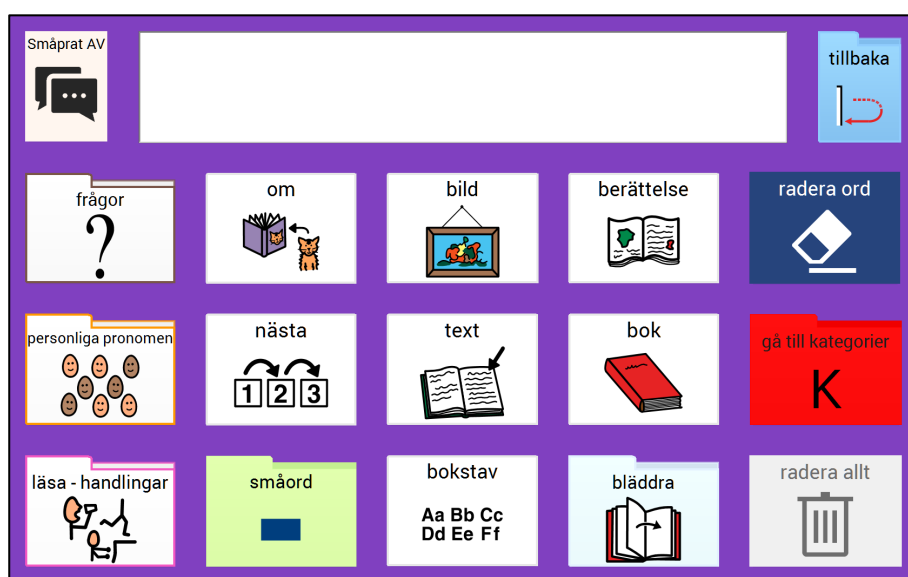
- Motsvarande inställning som den aktivitetsspecifika sidan med länk till **SAMTALSORD SKOLA** (med länkar till **ÅSIKT** och **HÄLSNINGAR SKOLA**), som ersätter **SMÅORD**, och en länk till sidan **LÄSINSTRUKTION** med automatisk stängning.
- Fem fält med plats för att lägga till bok-/textspecifikt ordförråd.



Sidmall för första boksida i PODD 15+ (skolversion)

PODD 15+ andra boksida är en tom popup som används för att lägga till bokspecifikt ordförråd på den andrasidan i skolversionen.

Sidan **LÄSINSTRUKTION** innehåller ett antal ord lämpliga för läs-/skrivträning.

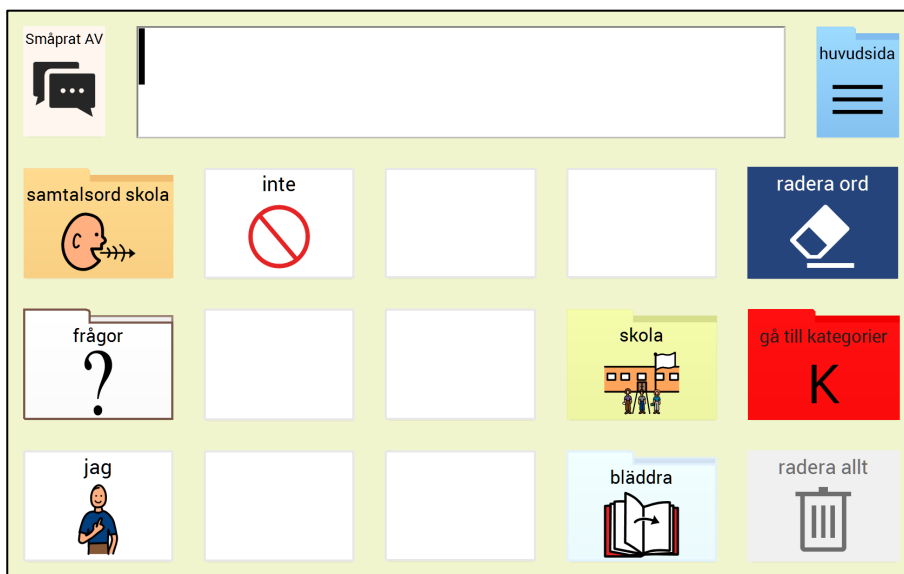


Sidan läsinstruktion i PODD 15+ (skolversion)

7.4.2.9 PODD 15 Skolämne

Används för att lägga till ordförråd för skolämnena i PODD 15 **skolver**sion.

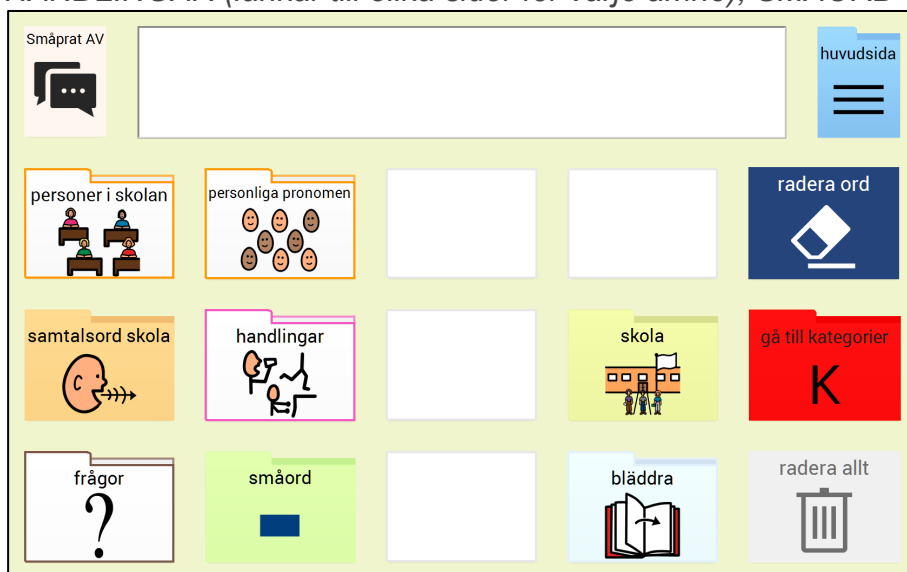
- PODD 15 förstasida skolämne används som förstasida i ett skolämne-område.
- **SMÅPRAT**-fält överst till vänster om meddelandefältet.
- Fält med länkar till popups för **SKOLA**, **SAMTALSORD SKOLA**, **FRÅGOR**.
- Orden **JAG** och **INTE** (endast PODD 15).
- Har 9 eller 4 tomma fält som kan fyllas med ord/länkar (beroende på om PODD 15 eller PODD 15+ är valt).
- **BLÄDDRA** (nederst till höger).



Sidmall för skolämne i PODD 15

För **PODD 15+ skolämnesida** visas dessutom;

- Fält med länkar till popups för **PERSONER I SKOLAN**, **PERSONLIGA PRONOMEN**, **HANDLINGAR** (länkar till olika sidor för varje ämne), **SMÅORD** (och **ÅSIKT**).



Sidmall för skolämne i PODD 15+

Förutom att anpassa vokabuläret på denna sida, måste relevant ordförråd läggas till på sida 2 (från **BLÄDDRA**) och under **HANDLINGAR**.

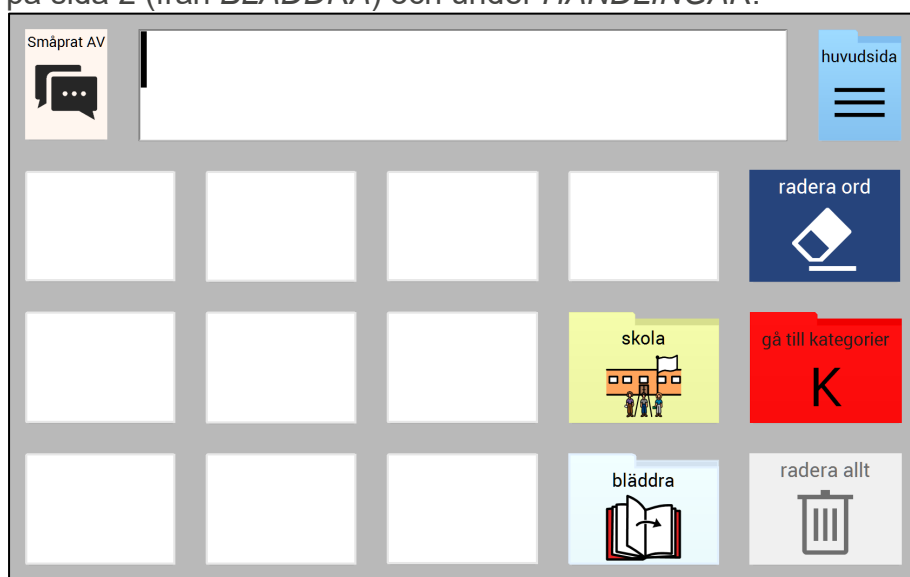
PODD 15/ PODD 15+ skolämne andrasida är en tom popup som används som andrasida och efterföljande sida i ett skolämneseområde.

7.4.2.10 **PODD 15 Temasidor**

Används för att lägga till ordförråd för ett tema i PODD 15 **skolver**ion.

PODD 15 temasida förstasida används som förstasida i ett temaspecifikt område.

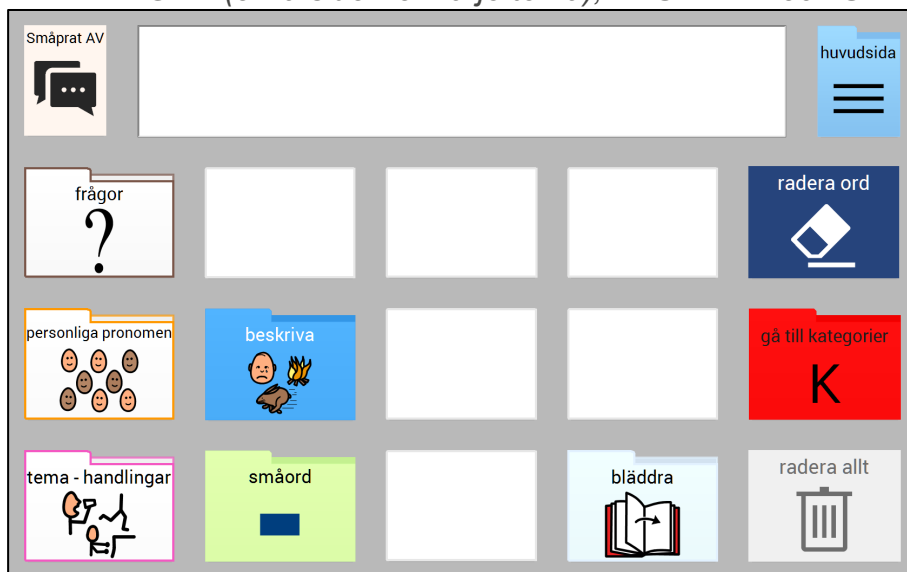
- **SMÅPRAT**-fält överst till vänster om meddelandefältet.
- Länk till *Skola* (endast *PODD 15*).
- Har 10 eller 6 tomma fält som kan fyllas med ord/länkar (beroende på om *PODD 15* eller *PODD 15+* är valt).
- **BLÄDDRA** (nederst till höger).
- Förutom att anpassa vokabuläret på denna sida, måste relevant ordförråd läggas till på sida 2 (från **BLÄDDRA**) och under **HANDLINGAR**.



Sidmall för temasida i PODD 15

För **PODD 15+ temasida** visas dessutom;

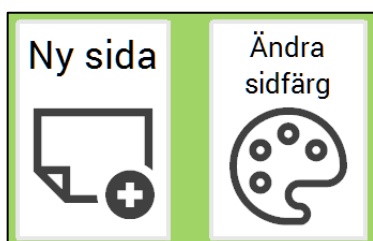
- Fält med länkar till popups för **FRÅGOR**, **PERSONLIGA PRONOMEN**, **TEMA-HANDLINGAR** (olika sidor för varje tema), **BESKRIVA** och **SMÅORD**.



Sidmall för temasida i PODD 15+

PODD 15/ PODD 15+ temasida andrasida är en tom popup som används som andrasida och efterföljande sida i ett temaområde.

När den nya sidan har skapats kan man fylla på med önskat innehåll i de tomma fälten. Sidor som har skapats utan mall har ytterligare ett par alternativ.



Välj **Ny sida** efter att ett fält är valt för att skapa ytterligare en undersida.

Välj **Ändra sidfärg** för att välja en annan färg som bakgrund.

7.4.3 Sidmallar för PODD 60

7.4.3.1 PODD 60 Generell sida med länkar

- Används generellt som förstasida i ett område eller en aktivitetsspecifik sida.
- Innehåller alla standardlänkar till ordförråd i andra områden och länkar till popups med förutsägbart associerat ordförråd för tillgång till kärnordförråd från fasta platser.
- Språknivån *utökade nyckelord* inkluderar dåtid och nutid samt verbböjning.
- Har 21–22 tomma fält som kan fyllas med ord.
- Fyra fält med rosa fältrar har länkar till popups med verbböjningar som används på nivån *komplex syntax*.
- Två fält har blå ramar som förslag för placering av adjektiv/beskrivande ord. Vid behov kan ramfärgerna ändras både på dessa och de andra fälten.

Småprat AV

| | | | | | | | | | |
|-----------------|----------|-------------------------------------------------------|---------|------------|--------|----------|-------------|---------|----------------------------|
| frågor | jag + | ska | inte | åka + | att | | | | radera ord |
| meningsstartare | du + | kan | säga + | | | | | | bläddra |
| samtal | vi + | vill + | tänka + | | | | | | ., ? ! |
| hälsningar | ni + | vara, är, var, varit | känna + | | dåtid | | | | ändra ord |
| det + | de + | kunde, skulle, ville, borde, måste, låta, blev, hända | se + | | nutid | | | | redigera och inställningar |
| huvudsida | personer | något är fel | åsikt | handlingar | småord | beskriva | dag och tid | alfabet | radera allt |

Generell sida med länkar i PODD 60

7.4.3.2 PODD 60 boksidor

Används för bokspecifika sidor och är utformad för att underlätta interaktion (instruktion och gruppsamtal) i samband med inläring av läs- och skrivinläring i samband med en bestämd bok/berättelse, inte för att läsa boken högt.

- Används som förstasida för en bokspecifik sida.
- Innehåller alla standardlänkar till ordförråd i andra områden och länkar till popups med förutsägbart associerat ordförråd för tillgång till kärnordförråd från fasta platser.
- Språknivån *utökade nyckelord* inkluderar dåtid och nutid samt verbböjning.
- Har länk till sidan läsinstruktion för att inkludera ordförråd för läs-/skrivträning.
- Har 18–19 tomma fält som kan fyllas med ord.



Sidmall för boksida i PODD 60

7.4.3.3 PODD 60 Temasidor

- Används för att lägga till ordförråd för skolrelaterade teman.
- Används som förstasida i ett temaområde.
- Innehåller alla standardlänkar till ordförråd i andra områden och länkar till popups med förutsägbart associerat ordförråd för tillgång till kärnordförråd från fasta platser.
- Språknivån *utökade nyckelord* inkluderar dåtid och nutid samt verbböjning.
- Har länk tillbaka till SKOLA-området och länk till PC och skrivrelaterade saker.
- Har länk till SPARAT ARBETE för att göra det lättare att spara arbeten som har gjorts om detta tema.
- Har 18 tomma fält som kan fyllas med ord.

| | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|-----------------|----------|-------------------------------------------------------|---------|------------|--------|----------|-------------|---------|-------------|-------------------|----------------------------|--|--|--|--|--|--|
| Småprat AV | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| frågor | jag + | ska | inte | åka + | att | | | | | skola | radera ord | | | | | | |
| meningsstartare | du + | kan | säga + | | | | | | | PC och skrivsaker | bläddra | | | | | | |
| samtal | vi + | vill + | tänka + | | | | | | | | .. ? ! | | | | | | |
| hälsningar | ni + | vara, är, var, varit | känna + | | dåtid | | | | | | ändra ord | | | | | | |
| det + | de + | kunde, skulle, ville, borde, måste, låta, blev, hända | se + | | nutid | | | | | sparat arbete | redigera och inställningar | | | | | | |
| huvudsida | personer | något är fel | åsikt | handlingar | småord | beskriva | dag och tid | alfabet | radera allt | | | | | | | | |
| | | | | | | | | ABC | | | | | | | | | |

Sidmall för Temasida i PODD 60

7.4.3.4 PODD 60 Skolämne

Används för att lägga till ordförråd för skolämnena.

- Innehåller alla standardlänkar till ordförråd i andra områden och länkar till popups med förutsägbart associerat ordförråd för tillgång till kärnordförråd från fasta platser.
- Språknivån *utökade nyckelord* inkluderar dåtid och nutid samt verbböjning.
- Har länk tillbaka till SKOLA-området och länk till SKRIV- och IT-relaterade saker.
- Har länk till SPARAT ARBETE för att göra det lättare att spara arbeten som har gjorts om detta tema.
- Har länk till TEMA-sidorna.
- Har 18 tomma fält som kan fyllas med ord.
- Det är redan länkat till tomma HANDLINGAR-sidor och sida 2-popups från ämnessidorna i denna PODD-version.




Småprat AV

| | | | | | | | | | |
|-----------------|----------|-------------------------------------------------------|---------|------------|--------|----------|-------------|-------------------|----------------------------|
| frågor | jag + | ska | inte | åka + | att | | | skola | radera ord |
| meningsstartare | du + | kan | säga + | läsa | arbeta | | | tema | bläddra |
| samtal | vi + | vill + | tänka + | skriva | vila | | | PC och skrivsaker | ., ? ! |
| hälsningar | ni + | vara, är, var, varit | känna + | | dåtid | | | | ändra ord |
| det + | de + | kunde, skulle, ville, borde, måste, låta, blev, hända | se + | | nutid | | | sparat arbete | redigera och inställningar |
| huvudsida | personer | något är fel | åsikt | handlingar | småord | beskriva | dag och tid | alfabet | radera allt |

Sidmall för skolämnena i PODD 60

7.4.3.5 PODD 60 Verbsida



Denna sidmall är fördefinierad för att användas för verb. Sidan följer samma struktur som andra verbsidor i programmet. När språknivån *Komplex syntax* är vald, kommer verb på denna sida att vara knutna till grammatikhantering. Böjning av verb visas när fältet väljs.

| | | | | | | | | | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Småprat AV  | | | | | | | | | |
| oj  | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | handlingar  |

Sidmall för verb i PODD 60

7.4.3.6 PODD 60 Tom sida med länk till huvudsidan

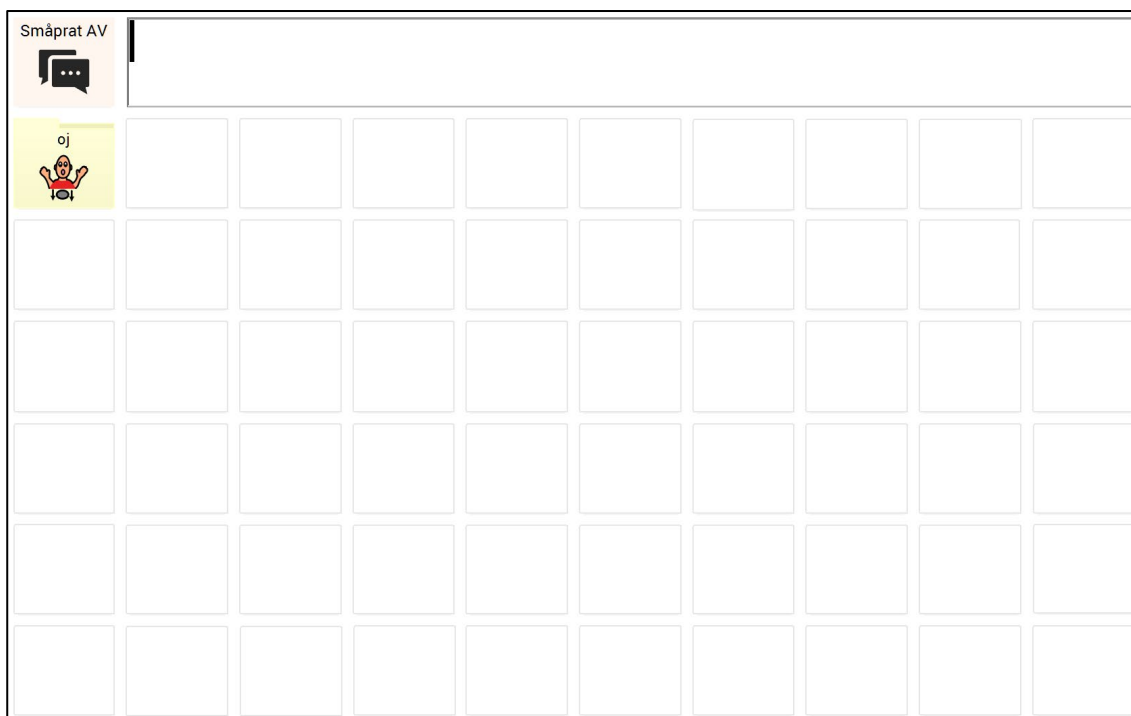
Denna sidmall har tomma fält och en länk till huvudsidan.

| | | | | | | | | | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|--|--|--|--|--|--|
| Småprat AV  | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | |
| huvudsida  | | | | | | | | | |

Tom sidmall i PODD 60

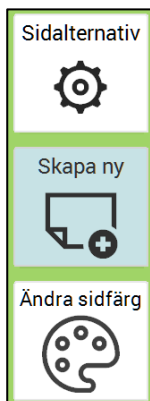
7.4.3.7 PODD 60 Tom sida med OJ

Denna sidmall har tomma fält och en länk till föregående sida (OJ).



Tom sidmall med OJ i PODD 60

När den nya sidan har skapats kan man fylla på med önskat innehåll i de tomma fälten. Sidor som har skapats utan mall har ytterligare ett par alternativ.



Välj **Sidalternativ** för att se alternativen.

Välj **Skapa ny** efter att ett fält är valt för att skapa ytterligare en undersida.

Välj **Ändra sidfärg** för att välja en annan färg som bakgrund.

7.5 Lägg till eget tangentbord

I både PODD 15 och PODD 60 är det möjligt att lägga till tangentbordsingång från flera platser i programmet. För att lägga till ett tangentbord, när redigeringsfunktionerna är aktiverade, välj det fält du vill använda för ditt tangentbord och tryck på *Lägg till tangentbord* fältet i redigeringsmenyn längst upp på skärmen:



Tangentbordet följer den layout som har valts under Inställningar - Språknivå.

I de egna tangentborden är det även möjligt att välja att varje bokstavsljud ska läsas vid val. Detta sätts på / stängs av från samma plats (Inställningar – Språknivå – Läs upp bokstavsljud i egna tangentbord). Denna inställning påverkar inte huvudtangentbordet i PODD.

8. Licensavtal

PCS[®]



9. Viktig information

Innan du använder produkten ska du läsa och förstå innehållet i bruksanvisningen.

9.1 Allvarliga incidenter

Om en allvarlig incident som rör produkten inträffar måste den rapporteras till tillverkaren och behörig nationell myndighet. En incident betraktas som allvarlig om den direkt eller indirekt leder till, kunde ha lett till eller kan leda till en patient, användares eller annan persons dödsfall, tillfällig eller permanent allvarlig försämring av en patients, användares eller annan persons hälsotillstånd eller ett allvarligt hot mot folkhälsan.

9.2 Överensstämmelse med krav för medicintekniska produkter

Elektronisk PODD marknadsförs som ett tekniskt hjälpmedel för personer med funktionsnedsättningar och uppfyller alla nödvändiga krav, förordningar och direktiv för medicintekniska produkter.

9.3 Produktansvar

Produkten har utvecklats och riskbedömts i enlighet med ISO 14971. Bruksanvisningen och de tekniska specifikationerna har utformats i enlighet med säkerhetsbedömningen i riskanalysen. Beakta alltid säkerheten vid användning av produkten. Abilia AB tar inte ansvar för konsekvenser efter felaktig användning eller installation av produkten. All form av åverkan eller manipulering av produkten gör garantin ogiltig och friskriver tillverkaren från ansvar. Produktens beräknade livslängd gäller när den används i enlighet med dess avsedda användnings- och underhållsinstruktioner.

Kontaktinformation

Sverige:

Abilia AB, Råsundavägen 6, 169 67 Solna, Sverige

Telefon: +46 (0)8- 594 694 00 | support@abilia.se | www.abilia.se

Norge:

Abilia AS, Tevlingveien 23, 1081 Oslo, Norge

Telefon: +47 23 28 94 00 | support@abilia.no | www.abilia.no

Storbritannien:

Abilia UK Ltd, Unit 12 Buckingham Business Park, Swavesey,

Cambridge, CB24 4AE, United Kingdom

Telefon: +44 (0) 1954 281 210 | support@abilia.uk | www.abilia.uk

Internationell:

www.abilia.com/intl/get-products/distributors

CE

